

# GLEJ PETO STRAN - IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

# GORENJSKE

LETO VI. / ST. 14

KRANJ DNE 4. APRILA 1953

CENA 8.— DIN

6 IV. SEJE OLO KRANJ

## TRI ČETRT ŽAG-SAMIC NEREGISTRIRANIH

### Okrajni odbor je sprejel več novih odlokov - Prepoved točenja alkoholnih pijač mladoletnikom

V torek je ponovno zaseda Okrajni ljudski odbor in sprejel več novih odlokov. Najprej je bila skupna seja obeh zborov, na kateri so pretresali skoraj izključno gospodarska vprašanja, nakar sta oba zbora zasedala ločeno.

Prva točka dnevnega reda so bile venecijanke. V smislu navodil zadnjega zasedanja je gospodarski svet pregledal poslovanje samice in ugotovil, da jih je od 121 kar tri četrtine obratovalo brez obrtnih dovoljenj. Ob tej priložnosti so odkrili tudi večje količine nežigosanega lesa pri obratih. Prav tako so ugotovili, da večina samice ne odvajava davka, v najboljšem primeru pa le od hlodovine, ter da ne vodijo žagarskega dnevnika. Zato je naše gospodarstvo utrpelo občutno izgubo, ki bi pa v tej stiski in pomanjkanju lesa še porasla. Da se to prepreči, so odborniki izglasovali sklep o obratovanju 58-ih venecijanek. Vsem, ki so že imele obrtna dovoljenja, se ne dovoljuje nadaljnje obratovanje, zaradi krivice krajevnih potreb pa se bo izdalo obrtna dovoljenja še nekaterim drugim, ki jih je predvidel gospodarski svet. Proti vsem samicam, ki so obratovali brez dovoljenja, bo uveden kazenski postopek.

Drugi sklep je veljal razvrstitvi katastrskih občin v vrednostne razrede. Odlok je bil pripravljen že za prejšnje zasedanje, vendar je bilo sprejetje odloženo zaradi nekaterih spornih razvrstitev. Gospodarski svet je ponovno pregledal razvrstitev in unesel nekaj sprememb, ki jih je to pot zagovarjal pred obema zboroma. Po krajši razpravi je bil odlok izglasovan.

Nato so odborniki razpravljali o prenosu pravic ustanoviteljstva tovarne furnirja v Bodovljah na občinski odbor Zmincov. Gospodarski svet je bil mnenja, naj se prenos odloži, dokler ne bodo urejene razmere v tovarni. Prvič je treba rešiti problem investicij, ki bi morale doseči znesek 9.360 milijonov, če naj se v tovarni odpravijo ozka grla, ki danes onemogočajo povečanje proizvodnje. Za potrebe vojske je treba že letos dvigniti proizvodnjo od 36 milijonov dinarjev na 130. Drugič, še vedno ni izplačan dolg bivšim lastnikom, ki bremenijo osnovna sredstva tovarne. Kot tretji problem pa je treba rešiti vprašanje personalne in tarifne politike v podjetju. Bivši lastniki, ki so še danes upniki, in njih sorodniki so se vgnezdili v podjetju in ustvarili nezdrave razmere. Odbor je bil mnenja, da občinski ljudski odbor ne bo kot tem problemom in je zato odločil prenos pravic.

Zatem je bil izvoljen tovariš Marjan Lukar, diplom. pravnik, za sodnika za prekrške, potrjen statut okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje, poslan predlog izvršnemu svetu, da se določijo gospodarske dejavnosti podobne obrti ter odvzet mandat Andreju Megliču, odborniku zbora proizvajalcev, ker je bil obsojen na 20 mesecev zapora zaradi sovražne dejavnosti v korist Informbroja. Za izpraznjeno mesto odbornika bodo razpisane nove volitve.

Predno sta se zbora ločila, sta ustanovila še posebno odborniško komisijo, ki naj bi proučila problem selitve iz

smledniškega vzgajališča v Veržej in možnost ustanovitve kmetijske šole pri tem vzgajališču. Smledniški odbornik je izčrpno in tehtno dokazal nesmiselnost nameravane preselitve in se zavzel za ustanovitev kmetijske šole.

Na ločenih sejah sta zbora pretresala naslednja vprašanja: Okrajni zbor je sprejel odlok o obveznosti fluorografiranja vseh oseb, ki so dopolnile 15. leto starosti. Odlok predvideva kazni do 10.000 dinarjev, oziroma odvzem prostosti, kar je v skladu z Zveznim zakonom o zatiranju nalezljivih bolezni. Drugi odlok, ki je bil sprejet, prepoveduje točenje alkoholnih pijač mladini do 18. leta in pijanim osebam kjerkoli, ne samo v gostinskih obratih. Izjeme pri mladoletnih osebah so dovoljene le, če so v spremstvu staršev. Za kršitve so predpisane najvišje kazni, ki jih zakon dovoljuje okrajnim odborom. Na koncu je okrajni zbor sprejel odločbo o razlastitvi Jožeta Vrabca, ki se vse

doslej ni hotel sporazumeti z občinskim odborom Ziri o zamenjavi zemljišča (s kozolcem in razpadajočo hišo), na katerem so množične organizacije že napol dogradile Zadržni dom.

Zbor proizvajalcev je razpravil na svoji seji le o potrditvi zaključnih računov zadržug. Ugotovil je, da so zaključni računi vseh zadržug, razen KZ Češnjica in Dražgoše, napravljeni v skladu z obstoječimi predpisi in izkazujejo 138.438.248 din dobička. Samo kmetijske delovne zadržuge (6 po številu) so imele lani 11 milijonov 52.682 din dobička. Sklenil je, da potrdi račune, le Češnjici in Dražgošam ne. Prva je zaradi nejasnosti predpisov in nevednosti napravila obračun za svoje industrijske obrate po predpisih za zaključne račune zadržug in ne po predpisih za državna gospodarska podjetja, kot bi morala. V Dražgošah pa so že med letom prenesli del dobička v sklad za obnovo, kar zadeva odpis obnovitvenih kreditov. Zbor proizvajalcev je sklenil, naj se to prouči in izdela nov zaključni račun, nakar je zaključil sejo.

## BLAD JE POTREBEN POMOČI

### Čiščenje jezera, regulacija cest, ureditev kanalizacije in vodovoda - najnujnejše potrebe letoviškega centra

V jasnem pomladnem jutru niti najslabše sapica ne pihajo čez gladino Blejskega jezera. Če se pripeljemo po klanec k obali, je niti ne opazimo prav do takrat, ko smo že tik ob njej. Tako mirna je gladina, da zrcalno slika v jezeru ko-

bliskovito naraščalo, z njim tudi hlantanje po profitih. V teh letih je nastala tudi blejska kanalizacija. Gradnja so poverili najnižjemu konkurentu. Ta je delal hitro in površno, — kakor so narekovali razmere. Glavni odvodni ka-

lo vrsto potočkov in studenčkov speljali preprosto v kanalizacijo, namesto da bi jih skozi morebitne filtre napeljali v jezero. Tako je jezero ostalo prikrašeno za znaten dotok sveže, čiste vode — svoje redne hrane.

Potrebni so preprosti, vendar dragi ukrepi: Kanalizacija je treba povsem obnoviti in razširiti na območje vsega Bleja. Drenirali bodo nekaj močvirnih travnikov ob jezeru in vsi pritekajočo vodo očisteno speljali v jezero, v njem pa pospešili cirkulacijo vode s tem, da bodo napravili nov odtok. Predvidevajo, da bo potekal skozi 600 metrov dolg predor pod gričem Stražo od obrežja pri hotelu Toplice do vasi Mlino, kjer bi vodil v Jezernico. Ta predor bi bil hkrati tudi odvod glavnega kanalizacijskega zbirnika. Z vsem tem bi se Blejsko jezero hitreje čistilo. Kristalna voda bi privabljala še več gostov in kopalcev.

Nobenega dvoma ni več, da je Bled predvsem letovišče. Njegov razvoj mora potekati v tej smeri. Letovišče, zlasti še center mesta, ne prenese težkega in sploh ne večjega avtomobilskega prometa. Ta pa raste iz leta v leto. Da bi torej nemoteno tekli in ne bi ovirali gostov na sprehajališčih, so že letos pričeli urediti blejski regulacijski načrt. To je potrebno tudi zato, da bi nove turistične objekte gradili ob novih cestah. V načrtu je pot novih cestnih komunikacij, pota na razgledne točke, asfaltiranje in tlakovanje obstoječih cest. Nekatere so v klavnem stanju.

(Nadaljevanje na 2. strani.)



maj ločimo od prave okolice. V jasnih, mirnih pomladanskih dneh je predsezonski Bled med znanimi »odrezanimi nosovi velikanev« tako lep, da si človek komaj lahko predstavlja, kako težki problemi tarejo blejsko mestno občino.

Ni jih malo. V prelomnih letih kapitalizma — 1930 in 1931 je Bled kot letovišče doživel izredno nagen razvoj, število gostov je

nal je potekal po sipkem in gibljivem terenu. Kmalu so nastale poškode na cevih. Zato se danes dogaja, da del jezerske vode prodira v kanal in odbelja, ob večjih nalivih pa utegne cestni odtok pronicati iz kanala v jezero. Jezerska voda je torej s te strani ogrožena, zlasti pa še zato, ker so se ob gradnji kanalizacije v stari Jugoslaviji kratkovidno ogibali večjim stroškom in ce-

lo vrsto potočkov in studenčkov speljali preprosto v kanalizacijo, namesto da bi jih skozi morebitne filtre napeljali v jezero. Tako je jezero ostalo prikrašeno za znaten dotok sveže, čiste vode — svoje redne hrane.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

V prihodnji številki



Basen e ilustracijami

## Volitve delavskih svetov končane

### Ankete so se pri izbiranju kandidatov zelo obnesle

Volitve v nove delavske svetove so na Gorenjskem že končane. Kot smo poročali, so volitve v splošnem potekale boljše kot lani. Volilna udeležba je bila povsod 100%. Manjkali so le bolni in službeno odsotni. Pri zbiranju kandidatov so se zelo obnesle ankete, ki so jih

voljeno veliko več žena kot lani. V »Tiskarini« so izvolili v 63 članski delavski svet 22 žena, lani pa jih je bilo le 9. V Industriji bombažnih izdelkov v Kranju je izvoljenih 14 žena in 9 moških. Starin članov je v novem delavskem svetu samo 4. V »Savici« je bilo

fukcij opravljajo žene in so jih menda prav zato morali »prikrasiti« pri volitvah v delavski svet. V »Iskrici« je bilo s anketo predlaganih 134 kandidatov za novi delavski svet, od tega 28 žena in 106 moških. Izvoljenih pa je bilo 110 kandidatov, od tega vseh 106 moških in le 4 žene. Da je izpadlo toliko žena je v glavnem kriva sindikalna organizacija, ki je premalo politično pripravila volitve, kajti pokazalo se je, da so se žene trudile, da bi uveljavile svoje kandidate, vendar so jim prav moški s svojimi napačnimi nazori o ženah prekrizali račune. (Več žena, ki so izpadle, je dobilo nad 1300 glasov!) Najslabše pa je bilo v tem pogledu v Gozdnem gospodarstvu Kranj, kjer v novem 18 članskem delavskem svetu ni nobene žene. Res, da je karakter podjetja tak, da prevladujejo moški, vendar bi se verjetno med 5 nameščencev, ki so prišli v nov delavski svet, le dalo uvrstiti tudi kakšno ženo.



Med volitvami novega Delavskega sveta v »Industriji bombažnih izdelkov« Kranj

razpisali vsi večji delovni kolektivi, medtem ko so lani z anketami sestavljali kandidatne liste le v dveh podjetjih.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da je v nove delavske svete iz-

sicer malo slabše, saj sta v novem delavskem svetu le dve ženi, vendar so temu krive predvsem žene same, saj so pozabale odstraniti z liste izvoljenih ostale predlagane žene.

Trgovsko podjetje »Kokra« ima zaposlene večinoma žene, vendar se v nov delavski svet, ki šteje 23 ljudi izvoljene samo tri. Zanimivo je namreč, da v tem podjetju večino odgovornih uravnih in sindikalnih

Dobro so volitve potekale tudi v tržiških podjetjih. V »Triglavi« je bilo v 31 članski delavski svet izvoljenih 7 žena in 24 moških, predlaganih pa je bilo skupno 37 ljudi. Od starega delavskega sveta je bilo ponovno izvoljenih 12 članov. V Bombažni predilnici in tkalnici pa so za volitve v delavski svet sestavili kar dve kandidatni li-

(Nadaljevanje na 3. strani)

## Jeseničani dobijo zimsko kopalnico, vzpenjačo, ledarno ...

Na Jeseničah je zadnje čase opaziti živahno gradbeno dejavnost in v Zelenjani in v mestu in bližnji okolici. Komaj so zelezarji zgradili nove sodobno opremljene in urejene predelovalne obrate, nove pražilne peči za rudo in nove cowperje z gigantskim jeklenim dimnikom, že so postavili visok dimnik za Siemens-Martinovo peč. Tudi na Javorniku se objekti valjarne stalno večajo in množe. Sedaj grade strokovnjaki velik zidan dimnik za novo parno centralo. Dimnik bo višji kakor vsi, ki že stojijo.

V mestu je kanalizacija več ali manj že urejena, medtem ko cestne hodnike pridno popravljajo. S cest in ulic so končno odstranili vso navlako, ki je doslej zelo kazila mesto. Izginili so tudi napisi na trgovinah, delavnicah in drugod, ki so še zmeraj spominjali na dobo okupacije.

Z veseljem in zadovoljstvom opazujemo poživljeno gradnjo novega kolodvora, zakaj ruševine starega kolodvora so mestu dovolj dolgo delale sramoto. Pričakujemo, da se bomo že na jesen postavili z modernim postajnim poslopjem, ki bo vsej Sloveniji v čast.

Še zmeraj pa je odprto vprašanje dostojnega spomenika padlim borcem. Skoraj vsi kraji v Sloveniji so se že oddolžili padlim in postavili spomenike, Mar bomo mi Jeseničani, revolucionarni in progresivni delovni ljudje ter prvoborci za delavske pravice, pozabili na te

funake? Vemo, da mestni občinski ljudski odbor iz dneva v dan rešuje vrsto hudih problemov, vendar v tem ni opravičila, da pozablja na padle borci! Nič manj kakor LOMO pa niso odgovorni za gradnjo spomenika Društvo rezervnih oficirjev, ZB, sindikalni funkcionarji ter vsi člani ZSJ in SZDL. Spomenik bi moral stati vsaj za 10-letnico IX. zasedanja AVNOJ-a.

Pač pa Jeseničani pridno gradijo delavske stanovanjske hišice in stanovanjske bloke. Od sončne Koroške Bele pa tja do Plavža je zrasla že vrsta lepo urejenih in udobno opremljenih delavskih stanovanjskih zgradb.

Telesnovzgojni funkcionarji pa so dosegli, da bodo na Jeseničah zgradili moderno opremljeno zimsko kopalnico. Okrajni ljudski odbor, Mestni občinski odbor in uprava Zelenjane kažejo veliko razumevanje za ostvaritev tega načrta. Kopalnico bo zgradil komunalni oddelek LOMO. Prepričani smo, da bo gradnja kopalnice hitreje napredovala kakor gradnja kolodvora in da se bomo že prihodnjo zimo kopal v novem zimskem kopalšču.

Za povečanje telesnovzgojnih in športnih uspehov je nujno zgraditi moderen stadion za zimsko in letno uporabo. Tudi na tem Jeseničani že delamo. S pomočjo Zelenjane bo kmalu izgotovljena moderna ledarna. (Nadaljevanje na 4. strani)

# Nove spremembe?

V informbirojski diplomaciji in njegova garnitura drugače je že ustaljena praksa, da nikdar ne sprejmejo predlogov svojih nasprotnikov. Če kdaj popustijo, potem vedno sami predlagajo nekaj povsem istega. Tako je bilo tudi tokrat. Kar je konec marca predlagal Ču En Laj po pekingskem radu, je popolnoma sileno indijski resoluciji, ki je bila nalepila na nebrzdani odpor vzhodnega bloka. Ču En Laj sicer izjavlja, da se v načelu ne strinja s prostovoljno repatriacijo vojnih ujetnikov, in pravi, da vobče ne verjame, da se kak ujetnik ne bi želel vrniti na Kitajsko, vendar pa »v interesu miru« predlaga, naj se korejska vojna konča tako, da bodo izmenjali le tiste ujetnike, ki to želijo, dočim bi drugi ostali v kakšni nevtralni državi.

Predlog praktično pomeni konec korejskega požara, saj je bil na pogajanjih v Panmunjomu dosežen sporazum o vseh drugih spornih vprašanjih. Svetovna javnost je razumljivo hitro reagirala. Eisenhower je v Beli hiši sklical posebno sejo nacionalnega varnostnega sveta. V Washingtonu so pričeli diplomatski razgovori. V OZN menijo, da je treba takoj sklicati poseben sestanek političnega odbora. Predlogi so sprožili nebroj ugibanj. Odgovori so bili dvojni: Kitajska je bila vedno pripravljena sprejeti indijske predloge. Če jih je zavrnila, je bilo to zaradi ostrega ukora, ki jim ga je dal Višinski z govorniškega odra OZN. Tudi to pot je iniciator v Moskvi. Tako govorijo nekateri. Vzrok pripisujejo moskovskim spremembam in najnovjšim mirovnim gestam Malenkova. Opozarjajo na obe njegovi izjavi o želji po miru, na ne navadno blage note sovjetskega komandanta v Berlinu generala Čujkova, na njegov namig o štiristranski konferenci o Nemčiji, predvsem pa na široko amnestijo, s katero se je Malenkov dejansko desolidariziral s sovjetsko sodno prakso. (Seveda gre tu prvenstveno za to, da bi novi gospodar rad pridobil na popularnosti.) Naslednje vprašanje je, kakšno so moskovski naklepi. Ali Sovjetska zveza želi popuščanje napetosti samo zato, da bi preprečila oboroževanje Zahoda, ali ima morda Malenkov

in gledanje na zunanjo politiko, kakor jo je imel Stalin? In, končno, — ali sploh gre za želje iz Moskve? Drugi namreč menijo, da je prišlo do Ču En Lajeve ponudbe brez vednosti sovjetskih oblastnikov in celo proti njihovi volji. Kako bi si sicer razlagali, da je Molotov 1. aprila izjavil, da se povsem strinja s kitajskimi predlogi. Je taka izjava sploh potrebna? Zakaj je Ču En Laj dejal, da je »prav sedaj dozorel čas« za tak korak; ali morda zato, ker se ruska vlada po Stalinovi smrti ne čuti dovolj močno, da bi lahko z isto silo pritiskala na



Georgij Malenkov

osamljeno in izčrpano Kitajsko? Drugo gledišče se zdi verjetnejše. Povečan pritisk na Čehoslovaško, nadaljevanje manevrov v Vzhodni Nemčiji, enaka napadalnost do Jugoslavije potrjujejo, da se Sovjetska agresivnost ni zmanjšala. Določeni krogom v ZDA, zelo naklonjenim ideji preventivne vojne, pomirjenje na Daljnem vzhodu ni prav pri srcu. Toda če so iniciatorji Ču En Lajevih predlogov hoteli doseči nekakšno zamenjavo vlog s tem, da bi odšel bil Amerikanci tisti, ki bi za vsako ceno izsiljevali nadaljevanje vojne in tako postali v očeh svetovnega javnega mnenja glavni agresorji, — potem so se zmotili. Če nikoli dotlej, nam je način, kako je javnost

# KAJ BO S SIROTAMI?

Gorenjska bi morala razmisliti tudi o tem, kako bi sprejela in zaposlila partizanske sirote iz drugih krajev Slovenije

Ni res, da partizanskim otrokom doslej nismo posvečali pozornosti. V radovljiskem okraju se je povsod podarjalo, kako bi morali skrbeti zanje in razne organizacije so tudi precej napravile. Okrajni odbor Zveze borcev v Kranju je od lanskega decembra razdelil v obliki podpore tri sto tisoč dinarjev in prav toliko — blagu. Poskrbel je za zaposlitev in v nekaterih krajih (Trzin, Trzin) uspel povsem zagotoviti dostojno gmočno življenje otrok padlih partizanov in drugih žrtev okupatorjevega terorja.

Vendar pa še izdaleka ni storjeno vse, kar bi bilo treba napraviti. Še mnogo je primerov, ki kažejo, da utegne življenjski položaj partizanskih sirot postati resen družben problem. Ti primeri zahtevajo odločnejših korakov. Bredica resnica je, da so v Radovljici ravno partizanski otroci tisti, ki imajo v šoli povprečno najslabše uspehe. V kranjskem okraju je že nekaj primerov, da so partizanski otroci že dorasli in se morajo vdnjati kot pomožna delovna sila pri bogatejših kmetih, ker nihče ne poskrbi, da bi dobili primerno zaposlitev. V zgornjem delu Seiške in Poljanske doline je v krajih, kot so Leskovec, Rohidnica, Zgoranje Volake itd., pri posameznih hišah po 5 do 7 otrok od dveh partizanskih vdov. Šolo obiskujejo neredno. V Leskovicu so pri neki hiši štirje otroci. Od njih dva hodita v šolo dopoldne, dva pa popoldne samo zato, ker nimajo dovolj čevljev. Malo je ljudi, ki se zmenijo za njihov položaj. V nekaterih krajih v radovljiskem okraju so partizanski otroci zaposleni pri ljudeh, katerih razredna in politična usmerjenost ne jamčita za pravilno vzgojo. Nasprotno, nekaj primerov je, da otroke vzgajajo prav v tistem duhu, proti kateremu so se borili njihovi očete.

V kranjskem okraju je najv ZDA reagirala na najnovejšo potezo, pokazal, kako zelo je privržena ideji miru. O tem nam priča tudi ameriški tisk, ki kljub vsej skeptičnosti smatra, da je v naporih za mir treba izkoristiti vsako, še tako neznamno priložnost.

vvažnejši problem, ki se je v zadnjem mesecu zastavil že precej okutno, — vprašanje zaposlitve partizanskih sirot. Okoli 200 jih je med 13. in 18. letom starosti, okoli 80 pa med 16. in 20. letom. Za prve še ni prepozno, da bi vstopili v kako industrijsko šolo ali da bi se šli učiti obrti. Precejšen del nadarjenih dijakov nižjih gimnazij bi lahko nadaljeval šolanje. V ta namen je republiški Izvršni svet določil za prve, najnujnejše potrebe 10 milijonov dinarjev, dolžnost naših organizacij na terenu pa je, da poskrbijo, da prizadetih ne zamudijo priložnosti.

Drugim je treba preskrbeti že stalno zaposlitev. Nešteto-krat je Zveza borcev posredovala v tovarnah, pa se je vedno vse ustavilo pri stanovanjih. Kranjska »Tiskarica« je v zadnjem času sprejela na delo približno 80 partizanskih mladincev, vendar pa le tiste iz Kranja in okolice, ki po delu lahko odhajajo domov in ki dela niso tako nujno potrebni kakor oni iz oddaljenejših hribovskih predelov. In ravno tam je največ partizanskih sirot!

Organizirati bi bilo treba celotno preskrbo. Stanovanj ni! Tako pravijo podjetja. Nekateri predlagajo gradnjo barak. Kranjski okrajni odbor ZB se je temu odločno uprl. In prav je imel! Barake slabo vzgojno vplivajo na stanovaivce, jih psihično depimirajo. Otrokom naših padlih moramo preskrbeti dostojna in udobna stanovanja. Naša ind. podjetja bi morala poskrbeti za gradnjo stanovanjskih stavb, v katerih bi lahko uredili samske domove, zlasti potrebne za žensko mladino, in v njih organizirati vsi preskrbo.

Gorenjska bi morala razmisliti tudi o tem, kako bi sprejela partizanske sirote iz drugih krajev Slovenije, kjer industrija še ni toliko razvita, da bi vsem njim lahko nudila zaposlitev. V kratkem bi kranjski okraj z večjimi naporii lahko sprejel vsaj 80 do 100 takih mladincev iz Bele Krajine in s Primorskega. Jasno je, da celotnega problema ne gre več reševati tako, kakor smo ga reševali doslej. Organizacija Zveze borcev in okrajni sveti za zdravstvo

in socialno skrbstvo sami tej nalogi ne bodo kos, če ne bodo naleteli na razumevanje naše industrije. Podpore samo trenutno lahko ublažijo stanje najbolj ogroženih družin, osnovnih okoliščin pa ne morejo spremeniti. In čeprav je tako depelasirano in tolikokrat zlorabljen vprašanje: »Zakaj smo se pa borili?« zasluženno že postalo predmet zasmeha, — ali ne bi bilo edino pravilno, da se tu prav takole vprašamo: »Zakaj so se pa borili padli partizani, če ne za srečo in boljše življenje svojih otrok?«

S širšimi in odločnejšimi potezami, s sodelovanjem kompetentnejših organov ljudske oblasti in razumevanjem s strani organov delavskega upravljanja bi bilo osnovno vprašanje — vprašanje zaposlitve partizanskih sirot — mogoče rešiti. So podjetja, za katera bi bilo zgraditi potrebna stanovanja — pravcata malenkost. Če je koga revolucija osvobodila tega, da bi moral delati kot hlapec ali dekla, potem so to predvsem partizanski otroci!

## BLED JE POTREBEN POMOČI

(Nadaljevanje s 1. strani) Nova težava je vodovod, ki današnjim potrebam ne zadostuje več. 1914. leta, ko je bil zgrajen, je bila dnevna poraba vode 125 litrov, danes pa 300 litrov na osebo. Računavo, da se zaradi napak v cevovodu in slabih priključkov dnevno izgubi nekaj nad tisoč litrov vode. Če bi hoteli, da bi bil blejski vodovod brezhiben, bi morali dograditi in na novo zgraditi nekaj protitežnih rezervuarjev in popraviti zajetje v Radovni, postaviti črpalno napravo in izmenjati cevi. To je le nekaj težav, ki jih skuša prebroditi blejsko gospodarstvo. Samo vsega tega ne bo zmoglo, saj se mu še vedno hudo poznajo posledice vojne. Precej je turističnih objektov, ki so povsem neuporabni, da bi služili svojemu namenu. Hotel »Petran« je demoliran, v slabem stanju je hotel »Evropac«. Od nekdanjega hotela »Troha« stoje samo še zidovi, »Golf-klub« terja izdatnih investicij. Razen tega

tudi precej bivših penzionistih obratov danes služi drugim namenom — za diplomatske potrebe, za razne ustanove, kot so Akademija znanosti, Društvo književnikov itd., — kar je tudi zmanjšalo blejsko kapaciteto. Potreba po novih udobnih hotelskih obratih je velika, zlasti spričo vse večjega zanimanja tujcev za naš Bled. O tem in številnih drugih sorodnih problemih govori vzoren, koncizen elaborat, ki ga je poslal ljudski odbor mestne občine na Bledu Zveznemu izvršnemu svetu. Obširni dokumentirani spis navaja vse korake, ki bi jih bilo nujno storiti, da bi Bled v polni meri gospodarsko izkoristil svojo naravno lepoto in klimatične ugodnosti in gostom nudil popoln komfort. Za čas do leta 1963 bi bilo za vsa dela potrebnih 227 milijonov dinarjev, od tega v gospodarskem letu 1953-54 skoraj 110 milijonov, 35 milijonov bi vložili v ureditev kanalizacije, 33 milijonov v regulacijska in cestna dela,

prav toliko v izboljšavo vodovoda. 8 milijonov dinarjev bi porabili za sanacijska dela ob jezeru. Elaborat poudarja, da bi bile te investicije povsem upravičene, saj je izračunano, da nas stane en devizni dinar v turizmu 0,25 din, v industriji pa več kot 13 dinarjev. To pomeni, da bi Bled prinašal skupnosti več dragocenih deviz dosti ceneje in laže, kot marsikatero gospodarsko podjetje. Članek prav lahko zaključimo s besedami iz elaborata: »Jasno je, da Bled sam pri današnjem gospodarskem položaju in pri takem stanju turizma ne more nositi stroškov vseh teh investicij, temveč je nujno, da mu priskoči na pomoč ljudska oblast z dodelitvijo posebnih kreditov. Le na ta način bi lahko Bled postal center vsega našega tujkega prometa in bi tudi skupnosti vrščal sredstva, vložena v njegovo zgraditev.« Vse kaže, da elaborat ni naletel na gluha ušesa.

**G**ovoriti in pisati ob Tvojem grobu, je danes ne le enkrat, temveč dvakrat težko. Prvič zato, ker ni nihče dovolj pripravljen in zbran, da bi v vznešenih besedah, dognanih stvkih in v najgloblji misli izrekel veličino pomena Tvoje življenja in smrti, ki je eno samo herojstvo. In drugič predvsem zato, ker smo bili in smo priča, soustvarjalci ter oblikovalci tako velikega časa, ki ga kljub sodoživljanju in najboljši volji mnogokrat ne moremo dojeti v vsej njegovi veličini in globini, ki bi ga Ti in s Teboj vred vsi padli, gotovo bolje razumeli, kakor mi. Vendar naj bodo naslednje misli skromna oddolžitev Tebi, enemu mojih prvih resničnih tovarišev v Partiji. Leto manj, kakor polni dve desetletji mineva morda prav v teh dneh ali tednih, ko sem z negotovim korakom lepo sobotno popoldne prispel z železniške postaje Otoče na dobavsko polja. Vse dotlej še nikdar nisem hodil tod, niti se nisva nikdar srečala. Po naročilu tovariša Kardelja, ki je skupno s tovarišem Kidričem in drugimi neustrašeni borci, obnavljal partijsko organizacijo v Sloveniji, sem moral vzpostaviti tudi zvezo s Teboj. Tedaj sem prvič stal s Teboj živim na teh tleh, preko katerih je šla in še vedno gre velika misel in sila naše revolucije, o kateri sva ob prvem srečanju, ne da bi se poznala, govorila s takim medsebojnim zaupanjem, s tako globoko vero v njo, z neizmernim zaupanjem v neizčrpne moči množice delovnih ljudi, morda celo nekoliko zanesenjaško, kar pa je bil eden važnih pogojev za delo v oni dobi najhujšega terorja. Pri razmišljanju o Tebi se mi poraja mnogo misli, ena najbridkejših je ta, kako sram nas je lahko pred Tvojim in pred spominom vseh padlih, da tako skromno in površno pripravljene izkazujejo čast Vam, ki ste nam s krvjo omogočili tako domovino, kakršno imamo. Kako težko in neprijetno nam je pred Tvojimi in Vašimi preostajali svojci prav zaradi tega. Naša najgloblja dolžnost do Tebe, do Vas vseh in končno do naše revolucije, ki ste ji Vi vsi prav gotovo bili najprej danejši, saj ste to dokazali s življenjem, je, da ostane

## Narodnemu heroju Stanku Žagarju v spomin ob 11-letnici smrti GOVOR, KI GA NISEM MOGEL GOVORITI

mo zvesti njej in s tem Vašemu spominu, da jo razvijamo, da ostanemo zvesti njenim, kar se pravi tudi Vašim idealom, ki so nesmrtni, kakor ste tudi Vi in vsi in Ti. Mi, ki smo ostali pri življenju, mnogokrat poskušamo doumeti njeno živo veliko vsebino, ki iz dneva v dan prehaja v neslutene širine in ji zavest njene neuničljive sile ter resničnosti daje, brez sovjetske megalomanske domišljavosti, prav gotovo svetovnozdovinski pomen. Mnogokrat to veliko dožanje komaj slabotno, brez pravega revolucionarnega ognja in iskrosti razumemo. Prav ob takih prilikah čutimo, kako velike so vrzeli brez Vas, brez Tebe, ki bi s svojo resnično veliko revolucionarno intuitivnostjo prav gotovo bil tudi danes najboljši prijatelj in tovariš v Zvezi komunistov, ki je dobila bistveno druge naloge, globlje in težje, kakor jih je imela tedaj Partija. Vidim Te, s kakšno veliko vero, naravnost s pravim entuziazmom, v najboljšem smislu te besede, bi nam danes tolmačil vsebino in pota, neposredne in daljnje smotre polne idealov in pravega, dognanega razrednega humanizma. Kako globoko bi doumel nagli proces rasti brezrazredne družbe, vseh njenih posebnosti v tej veličastni etapi graditve socializma v naši domovini. Ko se mi pri Tvojem grobu porajajo te misli o naši veliki NOB in Revoluciji, njeni poti in rasti, mi prihaja na misel nešteto lepih osebnih spominov na Te iz teh prvih časov. Mislim, da katerega od teh ob tej prilici lahko diskretno povem, da se bomo ob njih spomnili že mnogokrat pozabljenih lastnosti, ki jih pa prav danes mi komunisti moramo ponovno vzbuditi pri sebi, oživiti in gojiti. Prav te lastnosti so nas tedaj iskreno vezale med seboj in prav zaradi njih smo bili tako vezani z množicami. Kako si že tedaj, v onih časih imel globoko razvit in povsem določen odnos do svoje družine. Z neizmerno skromnostjo, istočasno z neustrašeno vero, si številno družino vzgajal v taki medsebojni ljubezni, spoštovanju, da je bila za me, tedaj še zelo mladega komunistu po življenjskih letih in stažu, resnično vzor visoke socialistične družbene morale in etike. S kakšno ljubez-

nijo in prepričanostjo, da je za revolucijo treba žrtvovati, če to zahteva boj, prav vse, si se odrekel kakršnimkoli predpavicam v družini kot mož in oče. In kako si skrbno, vestno in z ljubeznijo skrbel za svojo knjižnico, ki je bila na razpolago vsej številni družini in končno tudi vsej so-



seski. Zato je tudi v času NOB vsa Tvoja družina, kot en sam, herojsko prenašala vse gorje, težave in bridkosti. Znala se je junaško zadržati tudi takrat, ko so jih zverinsko mučili. Vsled tega ni slučaj, da sta tudi Tvoj prvorojenec Stane in kasneje še hčerka Nada, ki si jima bil Ti resnični in živi vzornik ter pravi učitelj, enako herojsko zaključila svojih mladi življenji. Kako topel in resnični prijatelj si bil svojim otrokom! Če se prav spominjam, si mi pravil, da je bila najhujša kazen, ko so bili otroci še manjši in je njihova igravost le preselala običajne meje, da si sredi popoldneva ukazal, da morajo iti spat. Kako humana, šaljiva in vendar efektivna kazen za mlade razborite in nagajive glavice!

Spominjam se, ko sem prišel k Tebi sredi najlepšega popoldneva. Brez ukazovanja in pojasnjevanja so odšli otroci spretno, na videz z igro in otroško naivnostjo, okrog hiše, ker sva se sama ali s tovariši razgovarjala o delu in nalogah. In dalje: Tvoja resnična in pristna skromnost in borbenost! V trenutku si vsakomur povedal, kar si mislil o njem, o njegovem delu. Enako si pričakoval in zahteval od vsakogar in si v tem smislu vzgajal ljudi v svoji okolici. Kako malo, skoraj ničesar nisi nikdar iskal ter potreboval za se. Spominjam se Tvojih skromnih večerij na Tvojem domu, pri meni ali kjerkoli na poti. Na najinih skupnih poteh na Jesenicah, Bohinju, Kranju in drugod si se zadovoljil s skromno kavo, meni in drugim tovarišem pa si privoščil vedno več in boljše. Koliko drobnih, pa vendar za one čase težkih in tveganih stvari se spominjam! In prav vselej si mi v spominu kot svetel primer velike iskrenosti in skromnosti. S kakšno vero in močjo ter hkrati nevsičljivostjo si izvršil kopico drobnih nalog, ki so bile vse potrebne zato, da se je tudi Gorenjska leta 1941. častno odzvala klicu Partije k oboroženim vstaji. Kolikokrat si obšel vso Gorenjsko in jo pripravil za veličastni čas NOB! Mislim, da je prav, če danes rečemo, da si bil vzor pravega, resnično neustrašnega borca vseh delovnih in naprednih ljudi. Vsako lažirevolucionarnost in lažnaprednost si odklanjal ter se boril proti njej vsak dan z vsem svojim delovanjem v privatnem in javnem življenju. Takim vzorom bodo resnično napredni, socialistični ljudje vedno sledili za boljše in lepše življenje današnjih ljudi in vseh bodočih pokolenj. In prav zato, zaradi vseh teh osebnih visokih odlik, zaradi neomejene predanosti stvari delavskega razreda in s tem resnično vsega naprednega, si bil že na ustanovnem kongresu KPS izvoljen za člana CK. S to vero in predanostjo si že pred 11. leti junaško zaključil svoje življenje. Mi pa, ki smo pričla resnične graditve socializma v Jugoslaviji, bomo ohranili neomajno vero v ta naš socializem in se klanjamo Tvojemu in vseh padlih spominu, ki mu bomo služili do poslednjega diha, to je moja in nas vseh svečana zaobljuba ob Tvojem grobu. Heroj Stanko, moja in nas vseh, globoka slava!

# Potniški čeki - neznanica za nekatera državna in združna podjetja

Vedno več državljanov uporablja potniške čeke, uvedene v letošnjem letu. Namen teh potniških čekov je, da gre v promet čim manj gotovine; lastniki čekov, to je podjetja in privatniki, pa si z njimi zavarujejo svoj denar pred nepoklicanimi in neupravičenimi. Potniški ček nadomešča splošne hranilne knjižice ali tako imenovane poštne hranilne knjižice, s katerimi moraš po gotovino v banko ali na pošto.

S potniškim čekom lahko plača kupec, t. j. lastnik potniškega čeka, davke ali kakšne druge dajatve, poštne usluge in kupuje blago v trgovinah. Na kratko povedano: potniške čeke morajo sprejemati vsa gostinska, turistična, prevozna in komunalna podjetja za opravljene usluge, trgovine za prodano blago in državni organi in ustanove za ureditev obveznosti do države.

Dogaja se, da nekateri uslužbenci teh potniških čekov še ne poznajo in da povzroči tujec, ki jim hoče plačati s potniškim čekom, pravo senzacijo. Zato je nujno, poučiti o poslovanju s potniškimi čeki vse, ki delajo v teh podjetjih in vse druge, ki cenijo prizadevanje naših oblasti za ureditev denarnega poslovanja.

Potniški ček po 50 din, 100 din, 500 din in 1000 din so različnih barv. 50 dinarski so vijoličasti, 100 dinarski zeleni, 500 dinarski rjavi in 1000 dinarski modri. Velikost vseh teh čekov je enaka — 11,5 cm x 6,5 cm. Vsaka fizična in pravna oseba (posameznik in podjetje) lahko kupi pri Narodni banki potniške čeke na sledeči način: NB vpisane na potniški ček svojo poslovno številko ter v dolnem desnem delu ime kupca. Kupec pa se podpiše v gornjem levem oglu. Narodna banka lahko dovoli, če je kupec podjetje, da se ime in podpis izpiše čele po nakupu. To pride v poštev, če kupi podjetje več potniških čekov za svoje uslužbenec.

Lastnik čeka se ponovno podpiše, ko ček uporabi, n. pr. v trgovini, pri potniški blagajni itd. Tedaj se podpiše v dol-

njem levem oglu. Če se podpiše ujemata, je ček uporabil pravi lastnik, s čimer je kontrola izvršena. Če je vsota na čeku večja kakor račun, se razlika izplača v gotovini, če pa je manjša, doplača kupec. Podjetje ali ustanova, ki je potniški ček prejela, le-tega ne

more dalje uporabljati. Oddaja z drugo gotovino — izkupičkom na pošti ali v Narodni banki.

Vedno več ljudi bo prihajalo v naša podjetja s potniškimi čeki, zato naj se uslužbenci teh podjetij čimprej nauče poslovati z novimi vrednotnicami.

M. C.

## KDO BO GRADIL MOST?

Odkar je Mestni ljudski odbor Beograda razpisal mednarodni natečaj za graditev novega mostu čez Savo, ki naj bi nadomestil med vojno porušeni viseči most, se naša javnost živo zanima za izid natečaja. Kdo bo zmagal — tuja ali domača podjetja? Resda domača podjetja doslej niso gradila takšnih mostov, so pa pri mnogih drugih gradbenih delih pokazala, da so kos inozemskim

kar pomeni, da bi prihranili težke milijarde deviz, ki jim marsikje res ne moremo nadomestiti z domačo proizvodnjo. In kaj je kamen spotike? Mestni ljudski odbor Beograda hoče imeti lep viseč most, ki pa ga sami ne moremo zgraditi. Zbog gre za odločitev: ali drag viseči most za devize ali prav tako lep navaden in cenejši most iz domačih sredstev. Spričo tolkšnega pomankanja



Porušeni most čez Savo v Beogradu

vrstnikom. Največja jugoslovanska podjetja, ki so nam dobro znana po svojih podvigih v graditvi socializma, so se združila in poslala skupno ponudbo Beogradu. To so »Djuro Đaković« iz Slavenskega Broda, »Dragoslav Djordjević - Gošac« iz Smederevske Palanke in »Franc Leskošek« iz Maribora. Menimo, da ni pretirano trditi, da vsa naša javnost želi zmago domačim. Saj je tudi povsem razumljivo, kajti gre za uveljavljanje naših prvinec, ki so nam v ponos. Vendar pa ni po sred! samo čustvenost! Domača podjetja bi gradila z domačimi sredstvi,

tujih valut in ogromnih drugih uvoznih potreb našega gospodarstva, ki so veliki nujnejši kot viseči mostovi (okrasil!), bi se morali tovariši v Beogradu odločiti za domačo ponudbo.

Domača podjetja so že predložila idejni projekt in celo v treh variantah, od katerih je ena povzeta po mostu čez Ren pri Krefeldu. Mnenja smo, da se lahko s tem za sedaj zadovoljimo. Saj bo kmalu prišel čas, ko bomo tudi pri nas lahko gradili viseče mostove, ne da bi si morali pritrgovati od ust.

# ZA STROKOVNI DVIG ZADRUŽNIKOV

Seminarij poljedelcev, živinorejcev, sadjarjev in planšarjev

Konec preteklega meseca je priredila OZZ Kranj kratke seminarje za poljedelce, živinorejce, sadjarje in planšarje. Vabilu so se odzvali zadržniki iz vseh zadrug, razen iz Besnice, Križ, Bukovice in Davče.

Poljedelcem je predaval ing. Moma Stambolić o lastnostih plodne zemlje, delovanju umetnih gnojil, pridelovanju semenkega krompirja, kolobarjenju, nega travnikov itd. Med debato so načeli tudi razna druga vprašanja. Večina je bila za spremembo davčne politike, kaj naj bi v bodoče v večji meri omogočala obnavljanje gospodarskih posesti in nakupovanje reprodukcijskega materiala. Tolikšen davek, kakor je sedaj, bi lahko dajala samo posestva, ki niso zapuščena ali v propadajočem stanju. Osrednje vprašanje je, kje dobiti srodstva, da bi si postavili silose, uredili izpuste, pašnike in planine, nakupili dovolj gnojil itd. Umetna gnojila so bila lani precej draga, zato so jih porabili na ha obdelovalne zemlje samo 33 kg; potrebno pa bi bilo vsaj 200 kg. Letos so gnojila cenejša, zato je zanimanje zanje večje. Poraba umetnih gnojil se bo letos najbrž dvignila na 100 kg za 1 ha. — Poljedelci so tokrat izvolili okrajni odbor poljedelcev pri OZZ ter sestavili in potrdili svoj pravilnik.

Živinorejcem je predaval ing. Pavle Kump. Posebno pažnje je posvetil travništvu oz. pridelovanju krme, ki je pravzaprav vir vseh drugih uspehov: dovolj krme poveča proizvodno zmogljivost živine, zemlja pa dobiva tako več gnoja.

Mah naj bi naši živinorejci odpravili s travnikov s kalifikacijo in gnojenjem. Z vajna-

njem travnikov — valj naj bo čimtežji — pa bodo pospešili rast nizkih trav in bele detelje, tako da bo trava povsod enakomerno visoka.

Precej časa so posvetili živinorejci organizacijskim vprašanjem in načinu pospeševanja dela živinorejskih odsekov. Razvoj živinoreje pa bodo pospešili s nabavo prvovrstnih plemenjakov in odbiro boljših živali za plemne. Dosti dela pa čaka naprednejše živinorejce pri navajanju zaočalnih živinorejev na sodobno rejo živine.

Veterinar tovariš Rutar je živinorejcem v posebnem predavanju obrazložil nevarnost tuberkuloze pri goveji živini in jim tudi pokazal, kako ta bolezen razkroji organe, ki jih je napadla. Živinorejski odseki bodo razpolagali s približno 3 milijoni za pomoč tistim gospodarjem, ki jim bo tuberkuloza prizadejala v hlevih občutno škodo. Da bi zmanjšali jalovost pri živini in vzgojili boljše plemenski naraščaj, bi bilo nujno organizirati redno umetno osemenjevanje od Naklega preko Gorič, Predvorja in Cerkele do šenčurja in Vogelji, in sicer s pomočjo posebne avtomobilske zveze. Tako bi zajeli glavni živinorejski okoliši.

Zadržniki so se dogovorili, da bodo za odkup živine poskrbele same zadruge in izrinile vse škodljive prekuščevalce. Ob odkupu pa naj bi še nadalje zbirali sredstva za živinorejske odseke, ki naj ta denar uporabijo za selekcijo in kontrolo molznosti. Ob koncu so izvolili živinorejski odbor, ki bo nadzoroval živinorejo v vsem okraju in sodeloval s podjetji OZZ.

Planšarji so obravnavali

## Kje bo tekla nova mednarodna cesta?

Po dogovoru med Jugoslavo in Avstrijo bo letos pričel promet skozi obnovljeni predor pod Ljubeljem. Mešana avstrijsko-jugoslovanska komisija bo nadzirala dela pri gradnji avtomobilske ceste, ki bo skozi predor vezala Ljubljano s Celovcem. Trasa od Sv. Ane do glavne avtomobilske ceste med Ljubljano in gorenjskim kotom še ni določena, obstaja pa več zamisli. Ta čas prevladuje mnenje, naj bi potekala nad desnim bregom Mošenika in Tržiške Bistrice in se tako ognila Tržiču. Tržiška javnost pa meni, da se cesta ne bi smela umakniti Tržiču. Razlogi so ti:

Nekaj časa bi Tržič za cesto res pomenil ozko grlo, vendar pa tržiški regulacijski načrt predvideva magistralo skozi tisti del mesta, ki ga imenujejo »za vodo«, in potem skozi park pri Bombažni predilnici ter dalje nad levim bregom Bistrice, tam, kjer že sedaj teče cesta proti Pristavi. Tam bi se lahko presekal ovinek in cesta bi nadalje kot v strelu ravno potekala po Križkem polju proti Naku, kjer bi se združila s sedanjo avtomobilsko cesto. V tem primeru bi bila cesta bolj ravna in tudi cenejša, ker bi se izognila ovinku v Bistrici pri Podbrezjah, imela bi pa en sam nadvoz.

Tržič je seveda pripravljen, da kot vstopno mesto inozemcem nudi potrebno ugodje. V ta namen so že dogradili moderno gostišče pod Ljubeljem in velike garaže. V teku so zaključna dela pri novi bencinsko-servisni postaji. LOMO se z uspehom pogaja s tov. Jožetom Kovačem, da mu odstoji zemljišče, ki bo potrebno za

razširitev avtoparka ob priznani dobri mestni mehaniki delavnici. Da bi se s konkurenco v svobodni igri ekonomskih zakonitosti zboljšala kvaliteta gostinstva, je pred tednom gospodarski svet LOMO sklenil, da bo gostinstvo s svojimi 14 obrati razdeljeno v dve samostojni podjetji. Razmišlja se o preureditvi tržiškega »gradue« v moderen turistični hotel itd., itd.

Tržičani upajo, da cesta ne bo tekla nad mestom. Kompleksno proučevanje celotnega problema bo gotovo upoštevalo tudi njihove razloge.

## UMETNO OPLOJEVANJE

V zadnjih letih je vse več držav, ki so začele uvajati umetno osemenjevanje živine. Resda to ni nič novega, saj so menda že tisoč tristo let pred našim štejetjem Arabci umetno oplajali kobile, vendar je bilo treba razbiti predsodke. K temu je največ pripomogla gnotna korist, ki jo ima gospodarstvo od umetnega osemenjevanja. Prednjačijo pa zopet Ame-

ricani. V državi Virginiji v ga je 28 krav dalo v enem letu povprečno 6700 litrov mleka in po 255 kg maščob, odnosno 516 litrov mleka in 13 kg maščob več kot njih matere. To je pripisati oploditvi s plemenjakom, še večji rekord pa je dosegel nek bik v državi Ohio (ZDA), ki je imel v enem letu 10.000 potomcev. Podobne uspehe so dosegli tudi v državi Virginiji.

Sadjarji se še nikoli niso tako resno oprijeli svojega dela kakor letos. Najbrže zato, ker imajo dovolj motornih škroplilnic. Zimsko škropljenje so povsod izvajali po načrtu. Tudi za obnovo sadovnjakov se zanimajo. Predvorčani že ponujajo 6 ha zemlje, kjer naj bi gradili sadno plantažo. Škroplilnice naročajo vse zadruge, tako da ni mogoče naenkrat krtiti vseh potreb. Finančne težave pa sadjarjem onemogočajo ostvartev vseh načrtov.

V zaključku seminarjev so imeli predsedniki upravnih in nadzornih odborov sektorskih konferenc v Kranju in Škofji Loki, katerih se je udeležilo 90% vabljenecov. Tovariš Vičič, šef revizorske službe, je dal tokrat navodila, kako naj nadzorni odbori kontrolirajo delo upravnikov in knjigovodij in na kaj je treba predvsem paziti pri poslovanju. Člani nadzornih odborov se bodo strokovno usposobili še na posebnih seminarjih.

Predsedniki upravnih odborov so v glavnem diskutirali o tem, kako zadruge voditi sedaj, ko imajo že vrste odsekov, kako upoštevati samostojnost teh odsekov in jim pomagati, da svojo dejavnost v polni meri razvijejo. Vsi predsedniki so podprli idejo o gradnji kleti za semenski krompir in to v Kranju in Škofji Loki s skupno kapaciteto 20 vagonov. Predlagali so tudi, naj bi trgovino s kmetijskimi proizvodi vodile izključno zadruge in tako izrinile škodljive odkupovalce državnega sektorja, ki cene nedisciplinirano navijajo in s tem rušijo stabilnost, ki jo hočejo vzpostaviti zadruge.

Ob koncu so navzoči izrazili zadovoljstvo nad tem, da je trgovsko podjetje OZZ tako kmalu razdelilo komisijno razliko — nad 4 milijone dinarjev med zadruge. V tem dejanju imajo dokaz, da denar, zbran v podjetjih OZZ, ni izgubljen, ampak se vrača nazaj v kmetijstvo in v zadruge.

Zadržniki so pokazali izredno zanimanje za seminarje! Sodelovali so v debati o vseh perečih problemih, tako da lahko pričakujemo naglo izboljšanje kmetijstva in zadržništva v kranjskem okraju.

I. P.

# Volitve v delavske svete

(Nadaljevanje s 1. strani) St. Sindikalni odbor je sestavil na osnovi predlogov v anketnih listih kandidatsko listo s 55 člani, med katerimi je bilo 23 žensk. Nekaj podpisnikov pa je predložilo še eno listo s 50 kandidati, od katerih je bilo 26 žensk. Za nov delavski svet, ki naj bi štel 45 članov, je bilo torej 105 kandidatov, od teh 49 žensk. Izbira kandidatov je bila vsakega zelo bogata, zato je bilo pričakovati, da bodo iz-

voljeni ljudje, ki jim kolektiv najbolj zaupa. 23. marca je pedla odločitev. V nov delavski svet so izvolili 31 kandidatov s prve in 14 kandidatov z druge liste. Res izbrani delavskega sveta so res izbrani med najboljšimi delavci in uslužbenci, vendar je čudno, da je med njimi le 7 žensk, čeprav zaposluje podjetje večidel le žensko delovno silo.

Iz Škofje Loke imamo trenutno podatke samo o volitvah v »Gorenjski predilnici«, kjer je bilo izvoljenih v 35 članski delavski svet 18 žena in 17 moških. Razmerje med zaposlenimi ženami in moškimi v podjetju je sicer 3 : 1, kljub temu pa je rezultat, posebno če ga primerjamo z lanskoletnim, zelo dober.

V jeseniški železarni so prav tako že izvolili 110 članski centralni delavski svet, medtem ko obratnih svetov še niso volili. Podrobnejši rezultat o volitvah v »železarni« nismo dobili, niti nimamo podatkov iz ostalih podjetij v radolviškem okraju.

V »Podjetju Kamnik« se je volitev udeležilo 99,2% volivcev. Kandidate so izbrali z anketo po oddelkih, volitve pa so počastili s tem, da so preegli

tromesečni plan. Prav tako je bila volilna udeležba v »Svilniti« skoraj 100%. Izvolili so najboljšie kandidate, pred katerimi stoji sedaj velike naloge, ker nameravajo še letos začeti z gradnjo novih obratov. V Tovarni lakov na Kolličevem imajo prav tako nov delavski svet. Delovni kolektiv šteje sicer samo 42 članov, vendar je v zadnjem času dosegel velike uspehe v proizvodnji. Nov delavski svet bo nujno moral razmišljati o razširitvi obratov, kajti povpraševanje po njihovih izdelkih je zelo veliko. Mišimo tudi, da tako marljivemu kolektivu ne bo težko priti do kredita, da uresniči svoje načrte. V tovarni sanitetnega materiala na Viru pri Domžalah pa je imel v soboto nov delavski svet že svojo prvo zasedanje. Na zasedanju so razpravljali o ponovnem znižanju cen izdelkom, o štednji z materialom, o borbi proti gospodarskemu kriminalu, o zvišanju produkcije in podobno.

Vsem novim delavskim svetom na Gorenjskem želimo pri njihovem delu veliko uspeha, predvsem pa želimo, da bi bili dovedni, revolucionarni in da bi še bolj okrepili delavsko samoupravo.

## Dobro poslovanje - več članov

Zadruge v Bukovici Šenkovturnu je lani uspešno poslovala

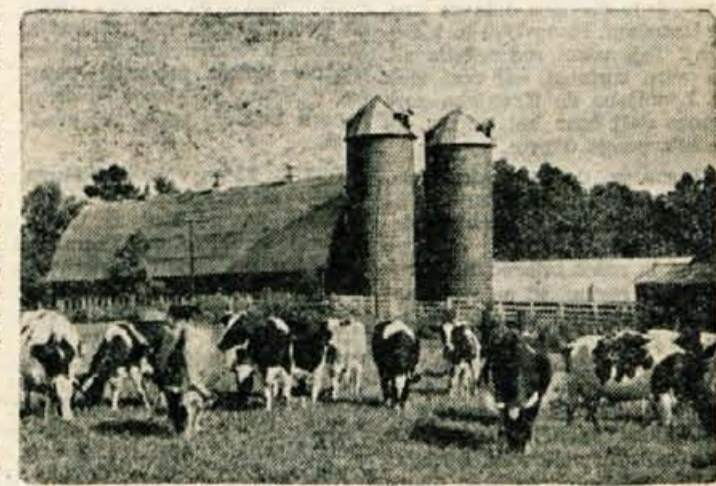
V preteklem mesecu je imela svoj redni občni zbor KZ v Bukovici—Šenkovturnu. Udeležba je bila velika. Iz poročil in razgovorov o njih in živahnosti na zboru se je pokazalo, da je zadruza lani uspešno poslovala. Od lanskega obnove zboru, ko je zadruza štela samo 14 članov, je število zadržnikov naraslo na 98 in še vedno prihajajo novi. Denarnega prvinec se imeli lani 24 milijonov din, od tega 1 milijon 700.000 din dobička. Z dobrim odnosom do kmetovalcev je zadruza odkupila presežne količine krompirja (okrog 470.000 kg), kar so prej dosegli ko-

maj v treh letih. Tudi lesa je zadruza odkupila stupej nad 1000 m<sup>3</sup>. Dobro je uspela tudi razstavna rodovniške živine. V rodovniku goveje živine je bilo lani sprejetih 70 goved. Živinorejcem je bilo na tej razstavi razdeljenih za nad 100.000 din nagrad.

Zadržniki so zelo gospodarsko razdelili doseženi dobiček v razne sklade. V sklad za prsto razpolaganje so dali 8%, največ pa so namenili v sklad za investicije. Letos bodo dokončno uredili zadržni dom, ki bo v ponos vsem prebivalcem; nameravajo pa zgraditi

tudi večje poslopje za shrambo strojev.

Imajo traktor in za 1 milijon 200.000 din vrednosti v drugih strojih. Mislijo tudi povečati zadržno trgovino, tako da bodo doma vse odkupovali. Kmetovalci namreč spoznavajo, da se jim ne plača, samim voziti blago na trg. V kulturni sklad so prispevali okrog 200.000 din, ker smatrajo, da je potrebno dvigniti kulturno-prosvetno delo na naši vasi, kar je tudi popolnoma prav. Na koncu so zadržniki izvolili nov odbor, za katerega menijo, da bo še bolj pospešil zadržno rast v Bukovici in Šenkovturnu.



Te krave so rezultat umetnega oplojevanja (Farma v ZDA)

rikanci. V državi Virginiji v ZDA je bilo samo v letu 1951 umetno oplodjenih 35.000 krav. Koristi so večkratne. Najvažnejše je to, da lahko načrtno izboljšujemo proizvodnost in kakovost krav. Vsak kmetovalec prav dobro ve, kako težko je vzdrževati bika, še težje pa najti visoko kakovostnega plemenskega bika. Le-teh je zelo malo. To vrzel izpopolnjujejo na ta način, da v osemenjalnih centrih pod nadzorstvom strokovnjakov čuvajo plemenjačke z najboljšimi lastnostmi. Njih enkratno seme zadostuje

Tovariš profesor Bunc je zaprosil naše uredništvo, naj ponatisne njegov, že v »Ljubljanskem dnevniku« priobčen odgovor na članek tov. Rudija Janhuba »Pa brez zamere — prosimo, ki je bil objavljen v »Slovenskem poročevalcu«. Prošnjo je utemeljil s tem, da večina gorenjske javnosti o odgovoru ni poučena. V želji, da seznanimo široko javnost z odgovorom, smo mu rade volje ustreli.

V 29. številki Slovenskega poročevalca z dne 4. II. 1953 je izšel sestavek tov. Rudija Janhuba, ki je na račun Slovarčka tujk napisal take stvari in na tak način, da je potrebno dati primerno pojasnilo.

Najprej je treba ugotoviti nekatera dejstva. Pisec navaja tujske, ki jih je vzel iz Slovarčka, v ponarejenem pravopisu (expressionem, arucola, išijus), ne loči lastnega imena od obdobja, ko piše, da Džingiskan pomeni okrutnega vladarja, prezira navodila za uporabo slovarja in ga jako slabo uporablja, ko izmed kopice soznačnic izbere ravno tisti izraz, ki je za določeno pomensko zvezo najmanj primeren (genialen, prototip). Citate trga iz celotne razlage, jih krajša po mili volji (histerija, impresionizem, socializem, partizansko bojevanje, imperializem idr.) in s tem samovoljno malič pravi pomen razlage ter tako zavaja bralce v zmotno in nesporazum. Natančno opredeljene, z vejicami in podpičji ločene ter v razvojnem redu razporejene pojme prevrača in jim pripisuje takšen pomen, kakršnega ni v Slovarčku in kakršen sodelavec niti na misel ni prišel, tako n. pr. da bi že Latinci predvidevali ameriški intervencionizem v evropske zadeve, da bi bile vse (!) Magdalene grešnice in nečistice, da imajo v New Yorku nadškofijsko opero in po piščevi logiki v Rimu nadškofijsko policijo, v Parizu pa nadškofijsko podzemeljsko železnico itd. Pisec tudi ne loči dovolj prvotnega ali etimološkega pomena tujske od zgodovinskega in tega ne od sodobnega, prav tako ne zna natančno ločiti knjižne rabe od ljudske (n. pr. politik). Nazadnje razglasa, kakor da je našel v Slovarčku nekaj gorostanskega, toda zapisane gorostanske so v celoti piščeva iznajdba, tako n. pr. razlaga filmske brzine.

Ne vemo, zakaj se je treba ponašati z znanjem njujorških in pariških specialitet, ko pa niti pri nas vsak dan rabljenih tujk ne poznamo zadosti in jih marsikaj ne rabimo pravilno. Že nešteto ljudi se nam je pritoževalo, da je v slovenskih časnikih vse preveč tujk, ki jim otežkočajo branje in razumevanje. Tem ljudem je hotel pomagati Slovarček, zato je

šel med tiskanjem našega dela in ki kakih 15 prizadetih tujk razlaga enako kakor mi?

Seveda smo mnenja, da ima časnikar pravico in celo dolžnost, govoriti o vsakem javnem kulturnem dejanju, toda svoje delo mora opraviti pravično in spodobno. Pričakovati smo kritiko. Toda Janhubovo pisanje ni kritika, zakaj od kritike se zahteva, da je stvarna, pravična in ustvarjalna. Stvarna kritika nastopa z dokazi, za in proti, pravična, ki jo je v našo kulturo zasnil že skoro pred sto leti Franc Levstik, nepristransko priznava dobre in slabe strani dela, ustvarjalna pa odkrito pove, kaj v delu pogrša in kako naj bi se pomanjkljivosti odpravile, da bi dobili v kar najboljši obliki tisto kulturno vrednoto, ki jo potrebujemo. Janhubovo pisanje takega značaja nima.

Pomanjkljivosti, ki izvirajo iz značaja same obravnavane snovi in iz dejstva, da je naše delo prvi slovenski slovar tujk

po osvoboditvi, vendar vse skupaj niso takešne, da bi mogle upravičeno izzvati pisanje te vrste. Kot dobroslešč človek bi v napredni socialistični družbi kaj takega ne mogel napisati pri obravnavanju dela, ki je vendarle plod resnega in marljivega truda vsega kolektiva naših prosvetnih delavcev iz enega najbolj industrializiranih krajev Slovenije.

Pred nedavnim je temu »kritiku« povedal tov. Josip Vidmar med drugim tudi tole: Če je piscu zares za izobrazbo in dvig naših delovnih množic iz splošne zaostalosti, »bi se moral zavedati, da ta ni dosegljiv drugače kakor s pravo kritično moralno. Ta pa zahteva način in ton stvarnega in resnega, predmetu primerne govornične resnice, ne pa samovoljnega prikrivanja dejstev, neznanstvenega in površnega ideološkega razlaganja zgodovinskih pojavov in cenenege vpletanja čenč in najcenejših dnevnih gesel.«

## Ob predavanjih se bo letos izobraževalo 15 tisoč ljudi

Že lani je dosegla jeseniška Ljudska univerza lepe uspehe, saj je imela vrsto izbranih in kvalitetnih predavaj. Obisk je bil zadovoljiv, četudi so obiskovali predavanja vedno eni in isti poslušalci, med njimi precej učencev Metalurške industrijske šole. Letos se je ta Ljudska univerza po zaslugi »Svobode«, v okviru katere deluje, zelo visoko povzpela. Predavanja, ki so vsak ponedeljek v gledališki dvorani »Doma Svobode«, so bila sprva nekoliko slabše obiskana, zadnje mesece pa je obisk naravnost časten. Veliko zanimanje je predvsem za ciklus vzgojnih predavaj, ker skrbi za udeležbo poleg Ljudske univerze tudi Društvo prijateljev mladine. Že sama imena predavateljev, kakor dr. Vlado Schmidt, dr. Leon Zlebnik, dr. Miss Franta, dr. Leon Milčinski idr. pričajo o kvaliteti predavaj. Vsako predavanje obišče povprečno 150 ljudi, tako da bo imela jeseniška Ljudska univerza letos 3000 poslušalcev, kar je zanjo in za jeseniško »Svobodo« vsekakor velik uspeh.

Razen Ljudske univerze v okviru »Svobode« deluje še Mladinska ljudska univerza, ki prireja tedensko predavanja v veliki delavnici Metalurške industrijske šole. Sem zahajajo učenci Metalurške industrijske šole, jeseniški gimnazijci in tudi drugi mladinci. Za uspešno delo Mladinske ljud. univerze skrbijo profesorji jeseniške gimnazije in učitelji Metalurške industrijske šole, ki sami pripravijo vsa predavanja.

Za strokovni dvig uslužbencev in delavcev pa skrbi še posebej Društvo inženirjev in tehnikov, ki prireja tedensko strokovna predavanja, večidel ponazorjena s krajšimi strokovnimi filmi. Tudi tu je obisk zgleden.

Predavanja obeh ljudskih univerz in Društva inženirjev in tehnikov poslušajo vsak teden okrog 500 Jeseničanov, kar pomeni, da bo v letošnji sezoni prisostovalo različnim predavanjem okrog 15.000 ljudi. Številko je vsekakor častno in je lahko marsikateremu kraju za vzgled.

P. U.

Dapisujte v „Glas Gorenjske“

## Za izboljšanje prometnih zvez

Že smo pisali o tem, da so prometne zveze v skrajnem gorenjskem kotu prav malo prilagojene turizmu in tujskemu prometu.

Železniški vozni red ustreza potrebam industrije. Vlaki so delavski vlaki in predvsem prilagojeni izmenam v jeseniški železarni, kamor in od koder prevažajo številne delavce proti Ratečam, Radovljici in v Bohinju. Tak vozni red seveda zelo ovira turizem, saj vozi vlak iz Ljubljane do Kranjske gore danes dalj časa kot takrat, ko je bila proga odprta.

Jasno je, da bi vsaka sprememba voznega reda, ki bi manj upoštevala prevažanje delovne sile, pomenila občutno škodo in resen udarec industriji in vsem tistim, ki so navezani na vsakodnevno vožnjo. Nujno pa bi bilo, da čimprej, vsekakor pa ob nastopu letošnje polne sezone, vozni red dopolnijo. Nihalni vlaki med Ratečami in Tolminom, kasneje morda tudi kak motorni vlak med Ljubljano in Tolminom in med Ljubljano in gornjo savsko dolino, bi predstavljali edino možno rešitev. Izvedeli smo, da o tem že razmišljajo, in upati je, da bo železnica vsaj deloma upoštevala tudi te želje.

Izpopolnitev avtobusnega prometa v radovljiskem okraju je potreba, ki se je nujno vsiljuje. Vso pozornost zasluži misel, ali ne bi morda kazalo ustanoviti samostojno okrajno avtobusno podjetje, ki bi bolj

elastično razpolagalo z vozili. Seveda kapacitete, ki bi jih tako podjetje dobilo od SAP-a, potrebam ne bi zadostale. Ne bi bilo napak, če bi javnost radovljiskega okraja povabila radeško agrarno skupnost, naj radovljiskemu okraju pomaga pri nabavi novih avtobusov, saj razpolaga s precejšnjimi deviznimi sredstvi od svojega lesnega gospodarstva onstran meje. Vsekakor te zamisli še ne bo mogoče kmalu uresničiti, vsaj ne v času, ko traja uvozna zapora za taka prometna sredstva.

Ljudje, ki se v radovljiskem okraju ukvarjajo z vprašanji turizma in gostinstva, imajo še bolj širokopotezne zamisli. Letališče pri Bledu nameravajo razviti in omogočiti lahko pristajanje transportnih letal. Pričakovajo si, da bi bila glavna letalska linija od Beograda do Ljubljane podaljšana do Lesc, od koder bi se številni potniki lahko vozili na Bled, proti Kranjski gori itd. Zveza s Kranjsko goro bi se dala izboljšati z uvedbo brzega vlaka.

Slišati je tudi, da obstajajo v radovljiskem okraju resni načrti za nakup 6 sedežnega potniškega letala, ki bi iz Lesc lahko v polni sezoni vzdrževal zvezo z Ljubljano, Zagrebom, Reko, Celovcem, Gorico in Trstom. Potniški letali iz inozemstva bi v želji po udobju tako prišli na svoj račun, radovljiski okraj pa tudi. Premišljajo tudi o tem, da bi na letalala montirali plovke. Letalo bi potem lahko pristajalo na jezeru in vozilo v Opatijo, kjer bi spet pristajalo na morju. Potrebna sredstva je pripravljena odstopiti železarna.

Vsi ti naklepi so seveda precej drzni in optimistični, vendar pa se bodo morali s časom vsi uresničiti. Za letošnje želimo, da bi bili storjeni vsaj prvi in najnujnejši koraki pri izboljšanju prometa v gorenjskem kotu.

## Jeseničani dobijo . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki bo služila umetnemu drsnju in gostinstvu ter transitnemu prometu, ki se vedno bolj razvija. Za moderno ledarno bi plačali inozemstvu preko 80 tisoč švicarskih frankov, zato jo strokovno sposobni jeseniški športniki sami izdelujejo. Delo

je v polnem teku. Verjetno se bosta že prihodnje leto umetno drsanje in hokej krepko razvila, saj sta že letos precej napredovala.

Jeseniški smučarji pa bodo s pomočjo drugih športnikov poskrbeli za vzpenjačo s gondolo za 12 oseb z Jesenic na Me-

žalcijo, kjer so odlični tereni za smuk in slalom. Na Mežakliji ima železarna že udobno urejene sindikalne domove, ki bodo vsakogar gostoljubno sprejeli. Najzanesljivejši garant, da bo vzpenjača kmalu zgrajena, je prav železarna.

M. S.



Po vojni zgrajeni stanovanjski blok na Jesenicah

Franc Busar iz Voglarj pri Gorici je bil lani upravnik samostojnega stanovanjskega doma tovarne »Iskra« v Kranju. Od stanovančev, ki niso bili zaposleni v tem podjetju, je pobiral vsak mesec stanarino, od vratarjev denar za privatne telefonске pogovore stanovančev in od peric iztržek za pranje. Zaradi velike nagajivosti k alkoholnim pijačam si je začel ta denar prisvajati. V enem letu si je neupravičeno pridržal oca 75.000 din.

Upošteva odkrito priznanje, globoko kesanje, resno voljo, da škodo povrne in to, da Busar še ni bil nikoli kaznovan, ga je sodišče obsodilo na 4 mesece zapora. Izvršitev kazni pa je odložilo do konca letošnjega leta, pod pogojem, da v tem času povrne vso škodo in ne stori nobenega enako hudega ali še hujšega kaznivlega dejanja.

Marijan Novak iz Kranja se je pred neko natakarko izdajal za uradno osebo in jo aretiral. Peljal jo je na dom svojih znancev, kjer je natakarka po dolgem prosjačenju gospodinjo le prepogorila, da jo je izpuščila, čeprav je Novak to odločno prepovedal.

Zaradi protipravnega odvzema prostosti tuji osebi in ker je izvršil dejanje, ki ga upravičeno opravljajo samo uradne osebe, je bil Novak obsojen na en mesec in 10 dni zapora.

Fani Skofje iz Vrpolj pri Kamniku je bila zaposlena v okrajni lekarni v Loidi kot lekarniška pomočnica in prodajalka. Ščasoma si je začela denar za zdravila prilaščati, razen tega je nekatera zdravila prodajala brez potrebnih zdravniških receptov. Prisvojila si je 4.730 din, brez recepta pa je izdala 2 grama morfija v raztopini. Za vse to je bila obsojena na 6 mesecev zapora in na povrnitev 4.730 din okrajni lekarni v Loidi.

Stranjani Martin Uršič starejši in mlajši ter Peter Kemperle so v Stahovici pričakali Kristina Ogrisa s koli, ga pretepli in mu zadali nevarne poškodbe po glavi in hrbtu. Sodišče hoče zatreči to nevarno in grdo pretepaško navado, zato je obsodilo Martina Uršiča starejšega in Petra Kemperleta na 1 leto in 4 mesece strogega zapora, Uršiča mlajšega pa na 7 mesecev zapora.

Pravtako sta delavca Slavko Hribnik iz Lipelj in Izidor Trdl iz Češnjice napadla s kolom Janka Klemenca v Jastrobju in mu zadala poškodbe po levem kolenu in desni nadlaktici. Prvi je dobil za to dejanje 9 mesecev, drugi pa 4 mesece zapora.

Jože Kunčič iz Begunj je bil obsojen na 20 dni zapora, ker je v 1951. in 1952. letu jemal

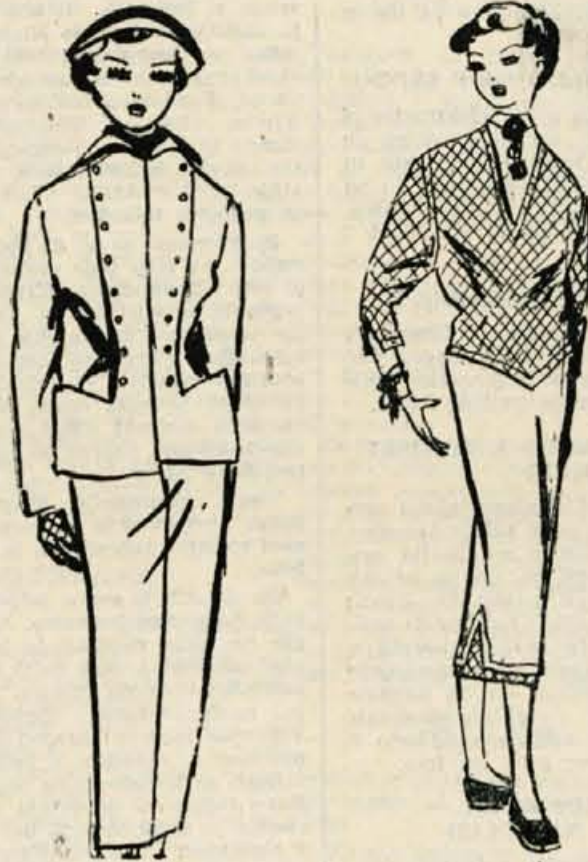
iz železarnice na Jesenicah, kjer je bil zaposlen, žičnike, žico in železne obroče. Skupna vrednost ukradenega materiala se ni dala ugotoviti, vendar ni bila znatna.

Franc Majcen, trgovski pomočnik z Jesenic, je hotel pobegniti z nekimi avstrijskimi tovarnimi vlakom v Avstrijo. Bil pa je pri tem zasačen in obsojen na 6 mesecev zapora. Doma je Majcen pustil pismo, v katerem obvešča starše, da si bo vzel življenje. Na ta način je hotel zabrisati vsako sled za seboj.

Pretekli teden je radovljiško okrajno sodišče obsodilo Marijo Kalanovo, bivšo poslovodkinjo glavnega skladišča »Tobaka« na Jesenicah, na 2 leti zapora, ker je poneverila zaboj vžigalic v vrednosti 50.000.— dinarjev. Kalanova je z malomarnim gospodarjenjem zabredla v primanjkljaje, ki so narasli na 50.000 dinarjev. Ko je to ugotovila, pa je hotela preslepiti revizijske organe tako, da je ponaredila tri račune za blago, izdane maloprodajalcem, nazadnje pa si je hotela pomagati še s krajo vžigalic.

Zanimivo je, da je centrala »Tobak« v Ljubljani vedela za primanjkljaj, vendar je pristala, da ga bo Kalanova odplačevala. Ker pa omenjenega zaradi nizkega honorarja ni zmogla, je zabredla še globlje.

## Moda



## Kozmetika

Za ovelo obrazje je koristna parna kopal, ki jo pripravijo tako, da streses v liter kropla nekaj zmletega janeža in kopriča.

Dobro vodo za nego polti pripravijo tako, da vržeš za dobro pest svežega bezgovega cvetja v porcelanasto posodo, vlijes čezenj 1 liter kropla in pustiš 10 min. stati. Nato kuhaj vse skupaj še 10 minut in precedi skozi batistino rutico. V dobro zamašenih in zapečenih steklenicah boš vodo ohranila do naslednje pomladi, ko bezeg znova vzcveti.

Izvrstna voda za obraz je lipov čaj.

Polt namaži od časa do časa s kosčkoma surovega krompirja, z rezino limone, s svežim kumarinim sokom, s sladko smetano ali s kislim mlekom. Slednje je zlasti priporočljivo, če imaš suho polt in se predolgo sončiš.

Za osvežitev polti je odlično sredstvo kamilčni čaj, ki ublaži tudi razne bolečine. Francoszinje ga redno pijejo.

Krvne žilice na obrazu izgubiš, če si devišes nanj obloge zrezanega petršilja.

Osvežujoča je tudi maska iz nastrganega korenja, ki jo obdržiš na obrazu 15 minut.

## Da bo pečenka resokusna

Ni vseeno, kako meso pečemo. Dobra pečenka mora biti mehka, hrustava in rjava, vendar ne zažgana. Da bomo to dosegli, se ravnamo po temle nasvetu: pečico najprej razgrejemo, da se bo na mesu takoj napravila skorja in zadržala mesni sok, ki daje pečenki okus. Zato tudi mesa med peko nikoli ne prebadajmo z vilicami, temveč ga obračamo z lopatico ali z dvema kuhaličama. Pri polivanju pečenke ne varčujemo z mastjo! Le pri pe-

ki tolistih rac in gosi nam mast ni potrebna, ker je same dovolj izločajo. Ko pečemo raco ali gos, jo položimo s hrbtno navzgor, prilijemo malo vode, nato pa pečenko polivamo z mastjo, ki jo sama izloča. Dobro bo tudi, če kožo na različnih mestih prebodemo, da se odvisna mast izcedi, koža pa postane hrustava. Pečenko, naj bo kaleršnačoli, obrnemo šele, ko je že mehka. Čisto mast odlijemo, tako da je ostane samo malo. Preden je gos pečena, jo poskropimo z mrzlo vodo. Če en nasvet: pljučno pečenko, divjačino, golobe itd. so včasih pretikali s slanino. Sodobna kuhinja pa pretikanje zavrača, ker na prerezanih mestih odteče okusni mesni sok. Slanino po novem k mesu pri-evinimo. — Če je teletina ali svinina že mehka, pa še nima prave barve, jo potresemo z drobtinami; v nekaj minutah se bo v pečici naredila lepa skorja.

## GORENJSKI PIONIR

### Moja mamica

Mnogo čitam, najrajši pa čitice naših pisateljev. Najbolj so mi všeči spisi Prežihovega Vornanca in Ivana Cankarja. Oba opisujeta svojo mamo. Ivan ji je posvetil knjigo, pa tudi Vornanc jo je imel rad. Čeprav ni znala božati tako kakor druge mestne gospe, jo je imel vendar rad. Srce je imela zelo dobro.

Moja mamica se je rodila na Slapu. Hodila je v osnovno šolo in tudi v gimnazijo. Družina je bila revna. Saj je bilo 9 otrok.

Ko sem bila majhna, je mama imela z menoj največ dela. Venomer je hodila k meni in me opazovala, kdaj se bom prvič zasmejala. Imela me je rada. Učila me je jesti in hoditi in še mnogo drugega. V devetem mesecu starosti sem shodila. Zelo me je bila vesela. Večkrat mi pove, da sem koracala kakor racica. Zelo se mi je smejala.

S šestimi leti so me sprejeli v šolo. Mamica je vedno hodila

izpraševati učiteljico, če kaj znam.

Imam 10 let. Oblike so mi premajhne in mama jih širi in daljša. Pa ne samo to. Tudi drugih skrbi ima dovolj. Vedno gleda, da bo imela dovolj denarja do konca meseca in urno gospodinjo.

Mnogo otrok je brez mamice. Ti so sirote. Tudi takrat, ko bomo že odrasli, ne bomo mogli nikomur, razen njej, potolažiti svojega gorja. In zlata resnica je, da je mati najdražja na svetu.

### Uganke

Glejte tam orjaka, železnega možaka! z edino vam roko dvigne centov sto!

Kakšna zver je vendar to, ki hrumi tam za vasjo? S krempji okovanimi grebe v hrib in ga drobi. — Nič ne bojte se! Ta zver je, otroci, —

Čuden ptič je to nad nami, krčila so mu pod nogami!

### Strahovi

Če so otroci poredni, jih starši radi strahijo s cigani in parkeljini. Vendar so to dandanes opustili. Sedaj jih strahijo z Bedancem, katerega se Ti, Kosobrin, tudi zelo bojiš. Največkrat je posledica domišljije in po navadi je tako, kot pravi pregovor: strah je v sredi votel, zunaj pa ga nič ni.

Zdaj bom v kratkem opisala strah, o katerem mi je pravila mama.

Ko je bila še mlada, je hodila v tovarno. Pol ure je hodila iz tovarne domov na Slap. Nikoli je ni bilo strah. Niti ta-

krat, ko je bila ura enajst in je morala mimo pokopališča od igralskih vaj. Enkrat pa so ji šli lasje pokonci. Ko je šla mimo Krvinca, kjer je gorela električna luč in je stopila z razsvetljene ceste v temo, je kakih trideset korakov pred seboj opazila nekaj črnega. Zakašljala je in vrgla nekaj kamenja na to črno stvar. Vse je bilo tiho in ni se premaknilo. Iztegnila je roko in potipala. Bil je dežnik, ki ga je nekdo v pijanosti izgubil.

Marija Kraljeva

### Dan pomladi

Kar nemirno sem spala zaradi radovednosti, kam nas bo peljala tovarišica učiteljica na pomladanski izlet. Vstala sem zgodaj zjutraj, polskala očkovno lovsko torbico ter jo napolnila z dobrimi jedili. Umila in toplo oblačena sem se po izdatnem zajtrku podala na pot. Bila sem zgodna, vendar ne prva. Inga, Ida, Francka, Viktorija in Silva so bile še bolj neučakane. »Naš Dan pomladi bomo preživeli v prosti naravi. To bo lepo!« smo dejale. Ko

smo bili vsi zbrani, smo se odpravili na pot. Pionirji in pionirke smo napravili skupen izlet v pol ure oddaljeno vasiko Sv. Nežo. Pelj smo, skakali, se lovili in valjali po travi. Sošolka Marlena nam je povedala dvojje lepših pravilic o »Hruški« in »Kristalni gorci«. Nato smo se razgledali in spravili nad vsebino nahrbtnikov in torbic. Izredno nam je teknilo v naravi. Dopoldan je minil, kot bi ga veter odpihnil.

mogel, da se to ni zgodilo. Prijazno me je pozdravil in mi ponudil košarico rdečih jagod. Da jih je namenil teti Medvedki, je dejal, pa da sem jih jaz, suhec, bolj potreben. S tresočimi rokami sem segel po košarici in se Volkcu jecljaje zahvalil.

Potem sva sedla skupaj pod debelo staro smreko in novi znanec mi je med daljšim kramljanjem tudi povedal, kako je postal dober in pošten pionirček.

Zdi se mi, da bi ta zgodbica tudi vas zanimala, zato jo bom začel v prihodnji številki nalašč za vas objavljati. Da bo zanimivejša, sem jo dal celo ilustrirati.

Želim obilo zabave pri branju!

Vaš Kosobrin

### Sosedov pes

Pri sosedu imajo majhnega psička, ki mu je ime Piko. Ima dolgo belo dlako. Kadar se u-maže, ga skopijejo in počesejo. Ves dan skače okrog hiše. Laja na vsakega človeka, ki gre mimo. Tudi ponoči je zunaj. Piko ni hud. Če ga pokličem, priteče k meni, skoči na obleko in se mi dobriča. Hudo pa sovraži kokoši. Te neusmiljeno preganja. Piko ima na dvorišču tudi svojo hišico, da v njej spi. Večkrat pride k nam, ker dobi kosti. Piko ima še enega prijatelja, ki mu je ime Pubi. Tudi jaz si želim takega psička, ker imamo pri nas samo mucke.

učenka 3. razr. osn. šole Stefica Jontes



### Dragi pionirji!

Kakor veste, sem preživel dolga leta v krajih, kamor le redkokdaj zaide človeška noga. V tistih dneh sem se seznanil z mladim volkom, ki mu je bilo ime Volkec. Ko sva se prvič srečala, bi mi srce kmalu skočilo v hlače. No, pa je sam Volkec pripo-

## Kuhinjska oprava je „odšla“ v Kamnik — Največ sreče so imeli Jesentčani, Kranjčani pa najmanj

Že pol ure pred začetkom žrebanja se je pojavil med vrsti stranske dvorane Sindikalnega doma starček blizu 70 let in vprašal: »Bo tukaj nagradno žrebanje?«

»Da, tukaj, očka, samo pol ure imate še čas, smo mu odgovorili.

»Nič ne de, na nagrado je vredno počakati tudi pol ure, si je verjetno mislil starček, kajti korajžno je vstopil in se vsedel v drugo vrsto.

Kmalu so začeli prihajati tudi drugi. Do 5. ure se jih je nabralo blizu 200. Komisija, v kateri so bili tovariši Matija Sušnik iz Radovljice, Dušan Bavdek iz Kranja in naknadno od občinstva izvoljena Martina Volčičeva iz Kranja (ker je član komisije iz Kamnika izostal), je prevzela svoje posle, izvolila za predsednika tovariša Sušnika in pričela z delom. Pionirka Ocepkova je potegnila prvi listič. Številka 744. Kuhinjsko opravilo bo dobil... Izidor Špenko iz Kamnika. Hitro je vsak član komisije zabeležil srečnega dobitnika in njegovo številko v že pripravljen seznam in na vrsti je bila naslednja številka.

Tako se je »vlekle« dolgi dve uri. Spisek dobitnikov je narasčal in končno narasel na 115. Imena vseh objavljamo, samo najprej še majhno obvestilo. Vsi izžrebani naj najpозnejše do 15. aprila zanesljivo dvignete dobitke v našem uradništvu. Po 15. aprilu dobitki zapadejo v korist našega podjetja. Posebnih obvestil dobitnikom zaradi previsokih stroškov ne bomo pošiljali. Sedaj pa le poglejte, če ste tudi vi med njimi:

1. Izidor Špenko, Kamnik, kuhinjska oprava; 2. Pepca Pogučnik, Bistrica 19, kompletni kuževničarski pribor; 3. Adolf Može, Ročica 98, usnje za plašč; 4. Srečko Bešter, Jamnik 112, čeca 7 kg usnja za podplate; 5. Janez Bolka, Grad 33, 15 kg žime; 6. Julka Kočar, Kokrica 66, 15 kg žime; 7. Ana Jamar, Jesenice, Blejska 45, kitara; 8.

Avgust Mencinger, Jesenice, Murova 1, veliki lesteneč; 9. Pavla Žnidar, Zg. Brniki 21, volneno blago za žen. obleko; 10. Janez Jelar, Zg. Brniki 64, hišna aptekca; 11. Marija Benčik, Stritarjeva 6, Kranj, posteljne vzmeti (48); 12. Anton Pintar, Globoko 3, p. Radovljica, posteljne vzmeti (48); 13. Anton Rehberger, Nova vas 10, Preddvor, posteljne vzmeti (24); 14. Franc Holzhaecker, Titov trg, Kranj, posteljne vzmeti (24); 15. Franc Benedik, Sv. Lenart 10, posteljne vzmeti (24); 16. Jože Benedičič, Zeleznik, posteljne vzmeti (24); 17. Alojz Skodlar, Gorenje 18, posteljne vzmeti (24); 18. Franc Velikonja, Dvorska vas 34, posteljne vzmeti (24); 19. Cilka Bertonec, Kamna gorica 58, posteljne vzmeti, 24; 21. Janez Bolka, Poženek 6, posteljne vzmeti (24); 22. Jože Golob, Suha 38, posteljne vzmeti (24); 23. Lojzka Strempfl, Volaka 8, p. Sk. Loka, posteljne vzmeti (20); 24. Angela Pavšič, Ljubljana, volnen ženski pulover; 25. Karl Bregar, Medvode, volnena ženska jopca; 26. Anton Stare, Primskovo 130, Impr. pokrivač za konja; 27. Terezija Lipovec, Poljska 36, moški čevlji; 28. Minka Langerholz, Moškirin 2, p. Sk. Loka, velour moški klubuk; 29. Jakob Pušavec, Ovišje 24, p. Podnart, velour moški klubuk; 30. Marija Rozman, Predoslje 86, p. Kranj, velour moški klubuk; 31. Jože Tršan, Hraše 53, p. Smlednik, gumirano blago za vetrni joplč; 32. Franc Noč, Cesta na Golico, Jesenice, otroška prešita odeja; 33. Alojz Bohinc, Komenda, Zalag 2, lestence; 34. Marija Konstantin, Cesta talcov, Sk. Loka, električni spaljalnik; 36. Janez Narobe, Cerklje 18, 1 tona premoga; 37. Janez Aljančič, Duplje, Podtabor 27, Smuk (kandahur); 38. Zalka Rozman, Senčur, plaketna - športnik; 39. Francka Levon, Strahinjš 17, Naklo, plaketna - delavec; 40. Mimica Križaj, Naklo 1, vaza, izd. umet. ko-

vastva; 41. Marjeta Pirc, »Induplat«, Jarše, p. Domžale, torta; 42. Jernej Poljanec, Selo 9, p. Bled, 4,40 m blaga za žensko obleko; 43. Gašper Karlin, Suha 9, p. Sk. Loka, blago za žensko obleko in rjuho; 44. Matija Osterman, Podhom 7, Zg. Gorje, blago za žensko obl. in rjuho; 45. Maks Megušar, Ljubljana, Rožna dolina, blago za žensko obl. in rjuho; 46. Marija Pergar, Huje 81, Kranj, blago za žensko obleko in rjuho; 47. Peter Porenta, Sv. Duh 39, p. Sk. Loka, blago za žensko obleko in spodnje perilo; 48. Peter Marlič, Strahinjš 54, Naklo, blago za žensko obl. in spodnje perilo; 49. Janez Vilman, Sv. Križ 11, Jesenice, blago za otroško sracejo in spod. perilo; 50. Janez Ribnikar, Brdo pri Kranju, blago za predpasnik in spodnje perilo; 51. Andrej Oman, Lipnica 3, p. Sk. Loka, blago za predpasnik in spodnje perilo; 52. Francka Subic, Zelezniki 4, mesorezka; 53. Pavel Strajnar, Kosovelova 8, Javornik, strojček za orehe; 54. Alojz Jan, Višelnica, Zg. Gorje, šal in kravata; 55. Jože Vidmar, Stalingrajska 68, p. Javornik, skyro; 56. Pavla Vesel, »Induplat« Jarše, p. Domžale, blago za sracejo in deške hlačke; 57. Franjo Ipavec, Kranjska gora KZ, blago za sracejo in deške hlačke; 58. Miro Ravnikar, Strahinjš 81, Naklo, blago za žensko bluzo in pulover; 59. Jože Kolman, Samski dom Plavž, Jesenice, blago za žensko bluzo in pulover; 60. Ignac Rebolj, Jezersko 48, otroške sandale; 61. Marija Martinjak, Srednja vas 48, p. Senčur, moški klubuk; 62. Aleš Kozelj, Hotemože 38, Preddvor, moški klubuk; 63. Franc Boštje, Zg. Brnik 41, p. Cerklje, 3 kg laka email; 64. Jože Repnik, Šmartno 27, p. Cerklje, blago za perilo in 1 kg mila; 65. Le-

### VSako LETO IZGUBI 20 TISOČ AMERIKANECV SPOMIN

V Ameriki izgubi sleherno leto 20 tisoč ljudi spomin na vse, kar so do telej doživeli. Zanimivo je, da je med temi bolniki izredno malo žensk.

### KACI STA POVZROČILI VECMILIJONSKO SKODO

V kabelskem razvodniku dravograjске elektrarne je nastal pred nedavnim kratak stik, zaradi katerega je zgorel del električnih naprav, po vsem Dravogradu in dravski dolini pa ni bilo 12 ur električnega toka in so morala podjetja za ta čas prenehati z obratovanjem. Večmilijonsko škodo sta povzročili kači, ki sta zlezli v kabelski razvodnik in tam zogleneli.

### SLEPCI V SLUŽBI LETALSKE OBRAMBE

Funkcionar poveljstva letalske obrambe v Združenih državah je izjavil, da uporabljajo v tej službi zmeraj več slepcev. Slepci imajo namreč mnogo bolj razvit sluh kot drugi ljudje in tako prej ugotovijo prihod letala.

### Z UPORABO ANTIBIOTIKOV BODO KMETIJSKI PRIDEVKI PODVOJENI

Na zborovanju ameriškega kmetijsko-kemijskega sveta v St. Louisu (ZDA) je neki biokemič velike kemične ind. družbe izjavil, da bo kmetovanje z antibiotiki podvojilo kmetijske proizvode. Pojasnil je, da je učinek antibiotikov na rastlinstvo prav tak kakor na živali: pospeši rast in hkrati pridelke izboljša. Antibiotiki uničujejo rastlinske bolezenske kalii, če se jih uporabi v večjih količinah, v manjših količinah pa pospešujejo rast. Biokemič dr. Prebluda je mnenja, da bo mogoče antibiotike izolirati in pridelovati v velikih količinah za majhne denarje. S pomočjo teh antibiotikov bodo v nekaterih pokrajinah lahko celo dve setvi na leto.

### NOVI PROTI-AVIONSKI TOP JE BIL AMERISKI JAVNOSTI ŽE NA OGLED

Ameriška armada je pred nedavnim prikazala javnosti svoj brzostrelni protiavijski top, ki s pomočjo radarja deluje s smrtonosno točnostjo na 6.400 metrov razdalje. Novi top izstrelji v minuti 45 krogel, težkih okoli 5 kg, prisotnost sovražnikovega letala pa odkrije na razdaljo 24 km. Tudi če lete avioni z večjo hitrostjo kakor 960 km na uro, so zadetki točni.

### BISER

#### ZADNI MOHIKANEK V VZHODNI NEMCIJI

Pred dnevi so vsi prebivalci neke vzhodno-nemške vasi pribežali v zahodni Berlin.



— Vi kar bežite čez, jaz pa sem pasjega življenja že tako in tako navajen... (Iz „Totege lista“)

Že na poti skozi Saharo francoska ekspedicija ni imela sreče. Marc Levin je podlegel rumeni mrzlici. Z letalom so ga vrnili v Francijo. Ostalih pet je nadaljevalo pot do Niamijskega jezera, potem pa do Timbukta, potem pa skozi pragozdove in pustinje Nigerije, Francoske ekvatorialne Afrike, Belgije, Belgijskega Konga in Kenije v Tanganjiko. Ob vznožju Kilimandžara, najvišje gore v Afriki (5967 m), so postavili taborišče.

Sporazumeli so se, da bodo v napadu na nižji toča nevarnejši vrh Kilimandžara, Miwenzii, postavili še štiri šotore. To bi jim omogočilo, da opravijo zadnji naskok v kratkem času med sončnim vzhodom in zahodom. Če bi jih prehitel mraz, bi to na 5000 metrski višini pomenilo samomor, čeprav so bili v tropskem pasu.

Vodja ekspedicije Bernard Billet pripoveduje o vzponu med zadnjim taboriščem in vrhom:

Ob desetih je sonce pripekalo že naravnost brutalno. Navzlic tropskim čeladami in temnim naočnikom, smo čutili učinek ultraviolečnih žarkov. Vse je mučilo strašen glavobol. Vzpenjali smo se skrajno premišljeno in oprežno. V velikih višinah se tropske gore neprestano tajajo in zmruzejo. Posledica je najnevarnejši hazard v alpinizmu — lavine. Vseposod so nam grozili plazovi, prav taki, ki so pometli z ekipo v napadu na Mount Everest, takšni, kot so povzročili smrt najvišjih francoskih alpinistov Duplata in Vignesa.

Henri Dupin, Louis Valette in Rolland Briant so poizkusili srečo na zahodni smeri. André Schleusser in jaz sva se vzpenjala po vzhodni. Že od samega začetka sva morala delati le z vrvi in cepinom. Ves dnevni napor je bil odveč. Izbrana smer je bila nemogoča. Predložiti bi naju zadržala v steni. Vrnitev je bila silno naporna.

V šotoru so naju že čakali. Tovariši so trdili, da bi bilo mogoče doseči vrh z vzhodne strani, da pa je bil v višini 5000 m tako močan veter, da so se le z največjim naporom obdržali ob steni.

Naslednje jutro sva André in jaz krenila že ob pol treh po vzhodni smeri po sledovih večrajšnjega poizkusa najinih tovarišev. Na tistem mestu, kjer so se prejšnji dan ustavili, nam

je zapirala pot skalna barjera. Obiti jo ni bilo lahko. To bi zahtevalo povsem navpično plezanje nad 4900 metrov globokim prepadom.

Andréja in mene ni motila vrtoglava globina, pač pa pre-

nama je bila videti nestvarna, stene. Z zadnjimi močmi, ki sem jih lahko iztisnil iz izčrpanega organizma, sem skušal kljubovati sunku. Visel je na koncu vrvi. Njegovih 83 kilogramov me je neusmiljeno vlekel navzdol.

Sprva sem mislil, da je Andréja ubil plaz umazanije in kamenja, kajti visel je čisto mrtvo. Potem sem globoko pod sabo zaslišal: »Zakolebaj me, Bernard! Hitro!«

Niti glave nisem mogel obrniti, kaj šele prijeti za vrvi.

»Zakolebaj me navznoter!« je rotal.

Poizkusil sem odgovoriti, toda edini glas, ki se mi je iztrgal, je bilo nejasno obupno stokanje. Ko bi le mogel seči z roko do roba nad seboj! Toda André je bil pretežak. Počasi me je vlekel navzdol.

André je nenadoma prenehal vpiti. Čeprav me ni mogel videti, je najbrž ocenil moj položaj. Če ga ne bi bil presodil, bi se bil takrat že sam poizkušal zakolebati k čerem. Toda na koncu vrvi nisem čutil nobenega gibanja. Ne vem, koliko časa sva tako visela. Vsak hip se mi je zdel kakor večnost.

Končno sem zaslišal od spodaj: »Glej proti vrhu, Bernard!«

Nenadoma je izginila teža vrvi in z zadnjimi močmi sem se lahko izvlekel na rob. Objeal sem kakor utopljenec, ki so ga dvignili na obalo. Ko sem lovil sapo, sem potegnili ka vrvi.

André se je bil sam odrezal z nožem...

Naslednje dni smo iskali tovariševo truplo. Padec je sprožil nov, večji plaz. Našli nismo ničesar razen Andréjevega cepina.



visna skala nad nama. Videti je bilo, kot da visi na lasu. Ne samo, da se je nisva upala dotakniti: bala sva se celo, da bosta najina glasova povzročila katastrofo.

André je plezal tesno za mano. Vsak hip se je ustavil in fotografiral. To je bilo precej zamudno, zato sem ga opozoril: »Nehaj že s tem slikanjem. Rajde glej proti vrhu!« Po dolgih urah sem se prvič ozrl. Pragozd pod nama se je zdel kot velika zelena preproga, ki se je razprostirala v neskončne na vse strani obzorja. Bila sva tako visoko, da naju višina ni zgrmela čez mojo glavo. Pod več motila, kajti zemlja pod

dovanje se je skoraj ustavilo. Zrak je bil tako redek, da sva morala počivati vsakih nekolik metrov. Iz nosa nama je neprestano krvavelo.

Dospela sva do novega previsa. Trdno sem se stiskal k steni, pazljivo presojal najin položaj in poizkušal določiti pot čez previs. André je bil za celo dolžino vrvi nižje.

Nenadoma sem zaslišal nekje nad seboj ostro, a hkrati topo škripanje. Takoj sem spoznal, kaj prihaja. Zadržal sem sva rilo Andréju in se trdno pritiskal k skalovju. Lavina je zgrmela čez mojo glavo. Pod mano je Andréja odtrgalo s domov.

11. julija so Billet, Valette in Briant ponovno naskočili Ma-wenzii. Ob desetih zjutraj so prispeli do usodnega roba. Pihal je isti kot nož ostri veter. Neposredno nad njimi je stala samotna piramida.

Še tri ure, — in zasadili so Andréjev cepin v dotlej še nesvojevini vrh in ga obložili s kamenjem.

Spuščanje je bilo brez nazgod. Noč so prespali v četrtem šotoru. Že naslednji dan so bili ob vznožju. Po tednu počitka so krenili skozi pragozd proti Nairobiju, glavnemu mestu Kenije, in se v Mombasi vkrcali v parnik, ki jih je odpeljal domov.

„Lizi!“ — Ko pa na to ni bilo odgovora, morda zaradi kakšnega cestnega ovinka, in je še v megli plavajoča pika povsem izginila mojim očem, sem kakor iz uma zdrvel po poti za njimi. Sapa mi je odnesla čepico z glave, čevlji so se mi napolnili s peskom; a najsi sem še tako dolgo tekkel, videl nisem drugega kakor pusto brezdrevesno pokrajino in mrzlo sivo nebo nad njo. — Ko sem pod večer prišel spat domov, sem imel občutek, kakor da je bilo ta čas izumrlo vse mesto. To je bilo pač prvo slovo v mojem življenju.

Kadar je v naslednjih letih spet prišla jesen, kadar so brinovke letele skozi vrtove našega mesta in so pred krojaškim prenočiščem padali z lip prvi rumeni listi, tedaj sem pač marsikdaj sedel na naši klopi in mislil, ali ne bo vendar že prizvončkljal kakor takrat, po cesti navzgor voziček z rjavim konjem.

Toda čakal sem zaman; Lizi ni več prišla.

Bilo je dvanajst let pozneje. — Po končani računski šoli sem obiskoval še četiri razred višje šole, kar so takrat navadno storili sinovi obrtnikov, in šel nato v uk k očetu. Tudi ta čas, ko sem se poleg svojega rokodelstva veliko ukvarjal z branjem dobrih knjig, je minil. Zdaj, po triletnem potovanju, sem bil v nekem srednjem mestu. Bilo je strogo katoliško; glede tega niso poznali nikake šale. Če nisi pred njihovimi procesijami, ki so se s petjem in svetimi podobami vile po cestah, snel klobuka, so ti ga zbili tudi z glave; sicer pa so bili dobri ljudje. Gospa mojstrovka, pri kateri sem delal, je bila vdova, katere sin je prav tako kakor jaz delal v tujini, da bi pozneje lahko dokazal za dosego mojstrskih pravic po cehovskih zakonih predpisana popotna leta. V tej hiši mi je bilo dobro; gospa je ravnala z menoj tako, kakor si je želela, da bi tudi drugi ravnali z njenim otrokom v tujini, in kmalu je zraslo med nama tolikšno zaupanje, da je bilo podjetje tako rekoč skoraj čisto v mojih rokah. — Zdaj dela naš Jože pri njenem sinu, in stara žena, tako je večkrat pisal, ga razvaja, kakor da bi mu bila prava stara mati. No, takrat sem nekega nedeljskega popoldneva sedel z mojo gospo v dnevni sobi, katere okna so gledala na vrata

THEODOR STORM

## USTOBRBEC

Prevedel Rudolf Kresal

velike jetnišnice. Bilo je meseca januarja; toplomer je kazal dvajset stopinj pod ničlo, na cesti ni bilo videti žive duše; zdaj pa zdaj je z bližnjih gora zažvižgala sapa in zvenčče gnala drobne koščke ledu po cestnem tlaku.

„Takole se prileže topla sobica in skodelica vroče kave,“ je dejala mojstrovka, v tem ko mi je tretjič nalila skodelico.

Stopil sem k oknu. Misli so mi uhajale v domovino; ne k dragim ljudem, teh nisem imel več tam, poslavljanje sem zdaj dodobra spoznal. To mi je bilo še dano, da sem materi sam zatisnil oči; pred nekaj tedni sem bil izgubil tudi očeta in ob takrat tako dolgotrajnih potovanjih ga nisem mogel spremiti niti na njegovi poslednji poti. Toda očetova delavnica je čakala sina svojega umrlega mojstra. Vendar je bil tam še stari Henrik in je mogel z dovoljenjem cehovskih mojstrov še nekaj časa voditi obrat; tako sem moji dobri mojstrovki tudi obljubil, da bom zdržal še nekaj tednov pri njej, dokler se ne vrne njen sin. Toda miru nisem več imel; sveži očetov grob me je vse glasneje klicel, naj se vrnem iz tujine.

Iz teh misli me je zbudil oster, ostevajoč glas na cesti. Ko sem pogledal tja, sem videl jetični obraz jetniškega nadzornika, ki se je iztegoval izza na pol odprtih jetniških vrat; njegova dvignjena pest je grozila neki mladi ženski, ki je poskušala, kakor se je zdelo, skoraj s silo vdreti v ta sicer strah zbujujoče prostore.

„Najbrž ima notri kakega ljubčka,“ je dejala mojstrovka, ki je ta prizor prav tako opazovala z naslonjača; „toda ta stari grešnik nima za človeka nič srea.“

„Mož opravlja gotovo samo svojo dolžnost, gospa mojstrovka,“ sem dejal, še zmerom zalopjen v svoje misli.

„Jaz ne bi hotela opravljal take dolžnosti,“ je odvrnila in se skoraj jezno spet naslonila.

Na oni strani so ta čas zaloputnila jetniška vrata in mlada ženska, ki je bila

ogrnjena samo s kratkim frfotajočim plaščkom okoli ramen, okoli glave pa imela zavezano črno rutico, je počasi odšla po zaledeneli cesti navzdol. Mojstrovka in jaz sva molče ostala vsak na svojem mestu; mislim — zakaj tudi v meni se je zdaj zbudilo sočutje, — da je bilo obema, kakor da bi morala pomagati in sama nisva vedela, kako.

Ko sem bil pravkar hotel stopiti od okna, se je ženska na cesti spet vrnila. Pred vrati jetnišnice je obstala in oklevaje postavila nogo na kamnito stopnico, ki je vodila k pragu; nato pa se je ozrla in ugledal sem mlad obraz, katerega temne oči so z izrazom največje zapuščeniosti begale po prazni cesti; zdelo se je, da le nima poguma še enkrat stopiti pred grozečega uradnika. Počasi in spet oziraje se proti zaklenjenim vratom je nadaljevala pot; bilo je razločno videti, da sama ni vedela, kam. Ko pa je zdaj na vogalu jetnišnice zavila v ulico, ki je vodila k cerkvi, sem nehote potegnili čepico s kljuke na vratih, da bi šel za njo.

„Da, da, Paulsen, tako je prav!“ je dejala dobra mojstrovka. „Le pojdite, jaz bom ta čas spet pripravila vročo kavo!“

Bilo je hudo mrzlo, ko sem stopil iz hiše; vse se je zdelo kakor izumrlo; s hriba, ki se je na koncu ceste vzpenjal iznad mesta, je skoraj grozeče gledal jelov gozd; okenske šipe večjega dela hiš so pokrile ledene sneže; zakaj vsak ni imel pravice, kakor moja mojstrovka, do petih sežnjev drv v hiši. — Šel sem po ulici na cerkveni trg; in tam pred velikim lesenim razpelom je na mrzli zemlji klečala mlada ženska s pobešeno glavo in z rokami, sklenjenimi v naročju. Molče sem stopil bliže; ko pa je zdaj pogledala kvišku v okrvavljeni obraz Križanega, sem dejal: „Oprostite mi, da vas motim v vaši pobožnosti; toda gotovo ste tujska v tem mestu?“

Samo pokimala je, ne da bi spremenila svojo držo.

„Rad bi vam pomagal,“ sem spet povzel; „samo povejte, kam ste namenjeni!“

„Zdaj več ne vem, kam,“ je mrtvo dejala in spet sklonila glavo na prsi.

„Toda čez eno uro bo noč; v tem kakor smrt mrzlem vremenu ne morete še dalje ostati na cesti.“

„Ljubi bog mi bo pomagal,“ sem jo slišal liho reči.

„Da, da,“ sem vzkliknil, „in skoraj verjamem, da me je on sam poslal k vam!“

Bilo je, kakor da jo je zbudil močnejši poudarek mojega glasu; zakaj vstala je in obotavljaje se stopila k meni; z iztegnjenim vratom je bolj in bolj bližala svoj obraz mojemu in njeni pogledi so se utapljali vame, kakor bi me hotela z njimi prijeti. „Pavel!“ je nenadno vzkliknila. Ta beseda ji je privrela iz prsi kakor vrisk veselja. „Pavel!“ Res, sam ljubi bog te pošilja!

Kje sem imel oči! Saj tu je bila spet ona, moja tovarišica iz otroških let, mala lutkarica Lizi! Seveda, razvila se je v lepo, vitko dekle in na tem po navadi tako nasmejanem otroškem obrazu je ležala zdaj, ko je ugasil prvi žarek veselja, globoka skrb.

„Kako prideš tako sama sem, Lizi?“ sem jo vprašal. „Kaj se je zgodilo? Kje je oče?“

„V ječi, Pavel.“

„Tvoj oče, ta dobri človek — Toda pojdi z mano; tu pri neki vrli ženski sem v službi; pozna te, velikokrat sem ji pripovedoval o tebi.“

In vodeč se za roko kakor nekoč v otroških letih sva šla proti hiši moje dobre mojstrovke, ki naju je že prej opazovala skozi okno. „Lizi je!“ sem vzkliknil, ko sva stopila v izbo. „Pomislite, gospa mojstrovka, Lizi!“

Dobra žena je prekrižala roke na prsih. „Sveta mati božja, prosi za nas! Lizi! — Torej takale je bila videti! — Vendar,“ je nadaljevala, „je kaj imaš opraviti s tistimle starim grešnikom tam?“ — z iztegnjenim prstom je pokazala proti jetnišnici. — „Paulsen mi je vendar dejal, da si otrok poštenih staršev!“

Takoj nato pa je dekle potegnila globlje v sobo in jo potisnila v svoj naslanjač, in ko je zdaj začela Lizi odgovarjati na njena vprašanja, ji je že držala pred ustnicami skodelico kadeče se kave.

„Zdaj najprej pij,“ je dejala, „da si opomoreš; saj imaš čisto otrple prste.“

In Lizi je morala piti, pri čemer sta ji v skodelico padli dve svetli solzi. Šele nato je smela pripovedovati.

Lastninski spor

J. M. — Č. 52. Ze od leta 1923 ste gospodinjili na posestvu svojega brata in pozneje njegovih sinov. Eden od sinov je med vojno padel, drugi pa se po vrnitvi iz ujetništva ni več zaposlil doma na kmetiji, na kateri ste do lani gospodarili vi. Potem ste se odselili k svoji hčerki in odpejali s seboj kravo, ki ste jo sami priradili, posteljo, dvoje porcelanastih skodelic, ročno svetilko in okvir za sliko, obeje last pokojnega nečaka. Razen naštetega zahteva nečak od vas tudi cepin, 2 sekiri, sveder za les, 2 svedra za kamenje, kar vse se je, kakor trdite, med vojno porazgubilo, ter 100 kg starega železa, ki ste ga po osvoboditvi podarili AFZ. Vprašujete, kdo ima pravico do navedenih predmetov.

Odgovor: Predvojna lastnina vašega nečaka in tudi vse, kar ste pridobili z gospodarjenjem na njegovem posestvu, je po zakonu nečakova last. Dolžan pa vam je plačati vse vaše delo in trud, v kolikor presega vrednost brezplačnega stanovanja in hrane, kar ste oboje imeli na kmetiji. Stvari, ki so bile last padlega nečaka, so prešle v lastnino tistega, ki mu jih je sodišče na zapuščinski obravnavi prisodilo. Če pa je obravnave ali oporoke po nečaku ni bilo, je po zakonitem dednem nasledstvu vsa nečakova imovina prešla v last njegovega brata, torej nečaka, ki še živi, razen če je imel umrli lastne potomce.

Po vsem tem torej nimate pravice obdržati niti dveh porcelanastih skodelic niti ročne svetilke in okvira za sliko. Kravo in posteljo pa le pod pogojem, če lahko dokažete, da vam je nečak oboje izročil. Glede železnine in orodja najbrž nečak ne bo mogel od vas ničesar zahtevati, če ne dokaže, da ste orodje izgubili iz malomarnosti, ali da ste z železmino razpolagali izven meja običajnega opoblastila za vodenje gospodarstva, ki vam je bilo vsekar vsaj molče dano.

Za vaše delo na posestvu vas bo nečak dolžan plačati samo za zadnja tri leta, predtem pa je pravica do izplačila že zastarela. Če drugače ne, boste prišli do plačila za zadnja tri leta s tožbo!

Letos vsi na Triglavski Smukl

Ugodno vreme in še sedaj odlične snežne prilike dajejo vse možnosti za uspešno izvedbo tradicionalnega Triglavskega smuka z mednarodno udeležbo. Smuk bo organizirala Gorenjska smučarska podzveza v počastitev 12 letnice ustanovitve OF. V nedeljo, 12. aprila bodo udeleženci — članice, člani in starejši mladinci, tekmovali na alpski progi z vrha Rži mimo Rjavine, preko Apnenice skozi gornjo v spodnjo Krmo.

Na tradicionalni alpski prireditvi bodo tekmovali poleg naših najboljših alpskih vozačev tudi inozemski. Starejši, rutinirani tekmovalci se bodo morali resno potruditi, če nočejo doživeti presenečenja, kajti starejši mladinci so že na več smučarskih tekmah v zadnjem času dokazali, da ne zaostajajo dosti za državnimi prvaki in mednarodnimi alpskimi smučarji. Sedaj, ob koncu smučarske sezone, bo tekma vsekakor še bolj ostra. Prireditev bo nudila užitek tako tekmovalcem kakor opazovalcem, ki bodo uživali hkrati tudi ob prirodnih lepota.

Za ekipnega zmagovalca je Gorenjska smučarska podzveza pripravila mojstrsko izdelan prehodni pokal, darilo republiškega izvršnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi. Več

Težave društva „Partizan“ v Selcih

Društvo za telesno vzgojo »Partizan« v Selcih je med najmlajšimi v kranjskem okraju. Vendar ima v svojih vrstah že lepo število mladine. Nima pa še primernega prostora za telovadbo, niti dovolj strokovnih vaditeljev, kar resno ovira njegovo delo. Da rešijo slednji problem, so začeli s sistematično vzgojo lastnega vaditeljskega kadra, medtem ko prvega problema pač ne morejo rešiti brez podpore krajevnih oblasti in množičnih organizacij, ki pa do sedaj niso pokazale razumevanja.

Že pred meseci je društvo zaprosilo občinski odbor, naj mu odstopi gospodarsko poslopje, ki se je že pred vojno uporabljalo kot telovadnica, da ga preuredi in modernizira. Na odobrenje niso dolgo čakali, toda že nekaj dni nato je bilo odobrenje spet preklicano, ker se je za isto poslopje (šele tedaj!) začela potegovati tudi KZ

Tudi v Preddvoru „Partizan“

Na pobudo mladinske organizacije so pretekli petek tudi v Preddvoru ustanovili telesnovzgojno društvo »Partizan«. Med mladinci, ki so v velikem številu prisostvovali ustanovitvi, je veliko zanimanja za telovadbo, atletiko, smučanje in športne igre. V Preddvoru so vsi pogoji za uspešen razvoj tega društva in gojitev telesne vzgoje. Smučarji so bili že minulo zimo precej marljivo.

V novoizvoljenem odboru so delovni in marljivi športniki, zato smo prepričani, da bo to društvo kmalu med najboljšimi na našem podeželju.

OBJAVA

Spored nogometnega prvenstva Gorenjske za nedeljo 12. IV. 1953

V Kranju igrišče Korotana: ob 15. uri Gumar : Korotan B v Trzliču igrišče Ljubelja: ob 14. uri Ločan : Ljubelj mladinci

Tekme na Jezerskem

Minulo nedeljo je podmladek Smučarskega društva Jezersko sam organiziral šolsko smučarsko prvenstvo v dveh grupah in treh disciplinah (tek, slalom, smuk), kar je mlade organizatorje precej zaposlilo, vendar so nastop tehnično odlično rešili.

V prvi grupi sta v teku in slalomu zmagali Minka Črv in Ema Polajnarjeva, v drugi pa Vinko Tepina in Joža Polajnar v slalomu. Prav tako je bil Polajnar prvi tudi v smuku, v prvi grupi pa je dosegla v smuku prvo mesto Ema Polajnarjeva.

ob 15. uri in 30 min. Ločan : Ljubelj  
Na Bledu igrišče Bleda: ob 14. uri in 15 min. Projektor : Bled mladinci, službojuči Bric  
ob 15. uri in 45 min. Projektor : Bled, službojuči Bric  
Na Jesenicah igrišče Bratstva: ob 10. uri Korotan : Bratstvo, mladinci, službojuči Dovžan  
ob 14. uri in 15 min. Prešeren : Gregorčič, mladinci, službojuči Dovžan  
ob 15. uri in 45 min. Prešeren : Gregorčič B, službojuči Dovžan  
Nogometni center Gorenjske

Nogometno prvenstvo

V drugem kolu nogometnega prvenstva Gorenjske so bili doseženi naslednji rezultati:  
»Ločan« (Škofja Loka) : »Korotan B« (Kranj) 8 : 1 (7:0)  
»Projektor« (Kranj) : »Ljubelj« (Trzlič) 2 : 2 (2 : 0)  
»Prešeren« (Lesce) : »Bratstvo« (Jesenice) 2 : 3 (0 : 1)  
»Gregorčič B« (Jesenice) : »Gumar« (Kranj) 2 : 0 (1 : 0)

Kratke športne vesti

V nedeljo je bila v Kranju odigrana prijateljska nogometna tekma med Korotanom in moštvo garnizije z Bohinjske Beke, ki se je končala z rezultatom 4 : 1 (2 : 1) za domače. Na Jesenicah pa je železničar iz Ljubljane premagal domačega Gregorčiča z visokim rezultatom 5 : 1 (0 : 0).

Mladinsko moštvo Domžal še vedno vodi v nogometnem mladinskem prvenstvu LNP, kajti v nedeljo je v Ljubljani premagalo mladince Slavije s 3:1 (1:0).

REZERVNI OFICIRJI V PREDDVORU

Pod vodstvom svojega predsednika tov. Vesela so rezervni oficirji predvdorskega pododbora dosegli v preteklem letu lepe uspehe. V lastnih vrstah so poskalski predavatelje. Izvedli so več predavanj in praktičnih vaj na terenu (čitanje zemljevidov, meteorologija, vod v napadu, marš po azimutu in drugo). Predsedniku je uspelo organizirati vse rezervne oficirje na ozemlju od Cerkele do Kokrice, Smednika in Jezerskega. Udeležba na sestankih je vzorna, saj znaša kljub razselenemu ozemlju do 90%. K tako lepi udeležbi mnogo pripomore menjava kraja, kjer imajo sestanke. Tov. Teropič se je zavzel za čimžojno povezavo z garnizijo Kranj. Aktivni oficirji nudijo kot predava-

telji odboru vso pomoč. Vodstvo je poskrbelo za enoten učni načrt, ga preštudiralo in ga prilagodilo našim razmeram. Za strokovno izobrazbo rezervnih oficirjev in rezervnih podoficirjev od vodnika navzgor skrbijo s predavanji, ki jih imajo mesečno po 5 ur.

Na dan vstaje bo odbor organiziral veliko praktično vajo, na kateri bodo sodelovali vsi rezervni oficirji in podoficirji, člani ZB in mladina izvenarmadne vzgoje omenjenega območja. Ob zaključku manevra bo proslava, na kateri bodo nastopila kulturno-umetniška društva, in družabna prireditev.

SREČA V NESREČI

V ponedeljek, 30. marca se je pripetila na kranjski železniški postaji dovolj težka že-

lezniška nesreča, da se vprašamo, kako dolgo se bodo še nadaljevale nerednosti pri lojalnem vlaku, ki vozi iz Kranja v Trzlič.

Ob 15.45 uri, točno po voznom redu, so bili dani vsi signali za odhod potniškega vlaka z Jesenic proti Ljubljani. Vlak je krenil, lokomotiva je že zavozila skozi podvoz, ko se je v peti vagon s strani zaletela lokomotiva trzliškega vlaka z vpreženimi vagoni, ki je morala prav takrat manevrirati po kranjski postaji. Zadet vagon se je prevrnil. Vsa sreča je bila v tem, da odhajajoči vlak še ni imel velike brzine in se je lahko hitro ustavil. Potniki niso utrpeli večjih poškodb (le eno osebo so odpeljali v ljubljansko bolnico), vendar pa se vsa javnost upravičeno pritožuje nad skrajno malomarnostjo tistega železničarja, ki je s svojo nepremišljenostjo povzročil škodo za najmanj 12 milijonov dinarjev. Prevrnjeni vagon je docela demoliran.

Pri tržiškem vlaku se je ustala navada, da premika po kranjski postaji s kompozicijo, polno potnikov, namesto da bi bilo manevriranje opravljeno vsaj pol ure pred odhodom vlaka. Tako premikanje se včasih tako zavleče, da ima vlak občutno zamudo, pa potem še premika na vmesnih postajah med Kranjem in Trzličem.

Če železniško osebje že zahteva od potnikov popolno disciplino in niti ne dopušča, da bi v Kranju potniki izstopali med drugi in tretji tir, če se v prenatrpanem vlaku tako strogo držijo predpisa in ne dovoljujejo, da bi potniki prisedli v skoraj prazen oddelek za matere z otroci, — potem tudi potniki lahko terjajo, da se take nerednosti neha. Nedavna nezgoda je dovolj resno opozorilo.

IZ „ŽITA“ ZARADI ŽITA

Na klopi Okrajnega sodišča v Kranju so pred nedavnim sedeli uslužbenci kranjskega podjetja Žito — upravnik Janko Porenta, namestnik komercialista Milan Pazler, obratovodja mlina na Bregu Jože Gašperšič in administratorki Vida Vidmar in Ivana Jerala.

Gospodarski svet LRS je lani 5. decembra izdal nalog, ki zabranjuje dobavo bele in 80% pšenične moke privatnikom in vsem podjetjem, razen bolnišnicam in nekaterim drugim ustanovam. Čeprav je Porenta to vedel, je 22. decembra ukazal skladiščniku, naj izda 180 kilogramov bele moke in 350 kilogramov 80% pšenične moke sindikalni podružnici »Žita« v Ljubljani. Da bi prestopek

KOCKA JE PADLA

(Nadaljevanje s 5. strani)  
tar Bezec, Jesenice, Blejska 55, blaga za perilo in 1 kg mila; 66. Rudolf Bidovec, Prosvetna 10, Javornik, blaga za perilo in 1 kg mila; 67. Boris Kuharič, Prešernova 41, Jesenice, ena šunka; 68. Miha Smolej, Dobravška 19, Javornik, 10 klobas in steklenica žganja; 69. Janez Polajnar, Srednja Bela 5, p. Preddvor, 10 klobas in steklenica žganja; 70. Marija Krivec, »Svilanite« Kamnik, 10 klobas in steklenica žganja; 71. Sifrer Franc, Selca 11, 10 klobas in steklenica žganja; 72. Franc Dežman, Nako 10, bon za 1000 din blaga; 73. Alojzija Kokalj, Kurilniška 11, Jesenice, bon za 1000 din blaga; 74. Rozka Arh, Stara Fužina 56, torta; 75. Truden Anton, Kranj, Malštrov trg 1, 5 kg boljših testenin; 76. Marija Filipič, Nako 31, 2 m blaga za deško srajco in 1 kg mila; 77. Franc Kogovšek, Kokrica 58, p. Kranj, ženska majica in spodnje žensko hlače; 78. Janez Mandelj, Zg. Gorje 7, moška srajca; 79. Pavla Bohinc, Zalog 20, p. Komenda, frotrica; 80. Jože Stare, Stara Fužina 130, majolika; 81. Janez Brdik, Kostanjevica Male vodenice 10, lutka-zamoroc; 82. Franc Eržen, Trzlič, Glavni trg 19, koveček; 83. Ivana Perdant, Senčur 179, kosa s hobilcem; 84. Dr. Ivan Vidmar, Stritarjeva 2, Kranj, kosa s hobilcem; 85. Rezia Babič, Sp. trg 33, p. Šk. Loka, vodni servis; 86. Valentin Sušnik, Kragujevac, V. p. 3267/P, 2 kg laka emal; 87. Francka Tamska, Log 29, p. Šk. Loka, tanjska svilena ruta; 88. Marija Robič, Dovoje 53, Mojstrana, narančnice in podveze; 89. Štefica Kržišnik, Cankarjev trg 6; Šk. Loka, narančnice in podveze; 90. Janez Pintar, Martinj vrb, Železniki, sekretar akt. LMS, narančnice in 1 gros gum-

bov; 91. Jožef Jamšek, Moravče, čepica in 2 grosa gumbov; 92. Ivan Razinger, Kovor 78, p. Križ, slammik in 2 grosa gumbov; 93. Anica Kožuh, trgovsko podjetje Radovljica, kosa in 2 grosa gumbov; 94. Jernej Suša, Jezersko 3, steklenica žganja in 2 steklenici vina; 95. Marijan Kone, Zirovnica 65, pet steklenic boljšega vina; 96. Anton Jarkovič, Zasip 1, Bled, file za ženski klobuk in 2 grosa gumbov; 97. Ivan Rihteršič, Bled, želeče, file za ženski klobuk in 2 grosa gumbov; 98. Danica Kokalj, Kmet. zadruha Trebija, p. Gor. vas, file za žen. klobuk in 2 grosa gumbov; 99. Joško Platša, Kokrica 126, p. Kranj, file za ženski klobuk in 2 grosa gumbov; 100. Julka Plut, Kranj, Drulovica 51, klekjan namizni prt; 101. Franc Dežman, Selca 15, 2 kg žličnikov in 1 kg mila; 102. Jelca Svegelj, Ljubljanska 1, Trzlič, 3 kg mila »Ovene«; 103. Jakob Hriberšič, Vrmaše 2, Škofja Loka, 2 komada filea in 1 kg mila; 104. Aloš Mali, Zg. Brnik 27, p. Cerklje, 3 kg mila »Ovene«; 105. Mirko Kalan, Jesenice, Tomšičeva 8, 2,5 kg mila »Ovene«; 106. Angela Košnjek, Prmskovo 152, Kranj, 2,5 kg mila »Ovene«; 107. Franc Benedičič, Ljubno 5, 2,5 kg mila »Ovene«; 108. Milan Šuligoj, Stalingrajska 14, Javornik, verigi in pol kg mila; 109. Franc Jugovc, Zabnica 6, 60 dkg čokolade; 110. Jakob Klinar, Petrovčič, V. p. 5205, pol kg čokolade; 111. Pavla Arh, Preddvor, Tupaliče 35, pol kg čokolade; 112. Tončka Kapus, Nova vas, Lesce, dečji kombinizon; 113. Marija Majnik, Stara Fužina 98, ogledalo; 114. Katarina Juvan, Sp. Pirišče 34, Medvode, »Povesti z gora« in »Preprosto življenje«; 115. Franc Kern, Kokrica, Kranj, isto.

priskril, je ukazal, naj dobavnico datira s prvim decembrom 1952. Vso to moko je dal Porenta prepeljati v Ljubljano za dve uslužbenki podjetja »Žito«. 24. decembra je skladiščniku ponovno ukazal, naj izda iz skladišča 240 kg bele moke za sindikalno podružnico »Žito« v Kranju in dobavnico datira s 1. XII. 1952. To moko je Porenta odpejal na svoj dom. V prvem kakor v drugem primeru je bila moka plačana po cenah na debelo, zaradi česar je bilo »Žito« oškodovano za eca 20.000 din.

Razen tega je Porenta prejemal zase in za svoje znance različne količine 90 in 80% pšenične moke in otrobov iz mlina v Škofji Loki, za vse te izdelke pa je podpisal dobavnice šele konec leta. Dovolil je tudi, da so njegovi uslužbenci dobavljali moko na ime sindikalne podružnice in to izven dobav, odobrenih za sindikalno podružnico. Prav tako je dovolil nekemu brivcu v Kranju nakup 80 kg 80% pšenične moke po cenah na debelo.

Jože Gašperšič, ki je bil obveščten o prepovedi prodaje bele in 80% pšenične moke, je tudi uslužbencu »Žita« po 5. XII. 1952 izdajal belo in 80% moko. Na prigovarjanje Ivane Jerala in Vide Vidmar je na dobavnici zapisal lažni datum iz časa pred prepovedjo prodaje.

Porenta je kot upravnik, čigar dolžnost bi bila nadzirati poslovanje podjetja, sam kršil blokado »Žita«, naročal uslužbencem, da so na dobavnicač zapisovali lažne datume, dovoljeval izdajo moke privatnikom in moko celo sam odstopal svojim sorodnikom. Vse to ni dajalo dobrega zgleda ostalim uslužbencem, ki so ga začeli celo posnemati.

Sodišče je obsodilo Janka Porento na 6 mesecev zapore in na povrnitev 19.760 din odškodnine podjetju »Žito«, Milana Pazlerja na 6000 din denarne kazni, Jožeta Gašperšiča, Ivanu Jerala in Vido Vidmar pa vsakega na 3 mesece zapore, pogojno za 2 leti.

Spričo teže kaznivih dejanj je kazen za Janka Porento preznizka, zato bo javni tožilec po vsej verjetnosti vložil pritožbo.

Letno so mnogi razočarani, ker niso med srečniki. Tudi starček, ki je pol ure čakal na začetek zrebanja, ni med njimi. Vendar se je, ko smo ga vprašali če je razočaran, ko je ostal brez nagrade, veselo nasmehnil in dejal: »Bo pa drugič boljše! In končno, saj za tisti denar, ki sem ga vplačal, dobim časopis in torej nisem prikrajšan.«

Upamo, da se bomo še vnaprej z našimi bralci, ki jih je sedaj okrog 2000 več kot pred zrebanjem, dobro razumeli. Poskušali jim bomo ustreči še bolj kot doslej. Če ima kdo kakor željo, naj pa kar piše — vsaka pripomba nam bo zelo dobrodošla.

Uredništvo



## Med Grintovcem in Ljubljano

### Po radovljiškem okraju

**BLED**  
Na Bledu so že pričela komunalna dela. Na Prešernovi cesti predstavljajo vodovodno napeljavo pod pločnik. Prešernova cesta bo dokončno urejena in asfaltirana, kakor to določa blejski regulacijski načrt. Tla-kovani bodo tudi klanec od hotela »Union« do jezera. Letos nameravajo prebrizgati z asfaltom maso klanec k hotelu »Jelovica«. Tako bodo Blejčani in gosti zavarovani pred prahom in blatom.

Kmalu bodo pričela prva dela pri gradnji komfortne gondole žičnice s Bleda na Kokošenico na Pokljuki. Že letos bo vanjo investiranih 35 milijonov dinarjev.

Zanimivo je, da zamisel o žičnici, ki bi vezala naš turistični center z odmaknjeno Pokljuko, ki je še ni načela moderna civilizacija v toliki meri kot Bled, že precej stara. Celo načrti, ki jih je izdelal nek nemški inženir, so že obstajali, vendar pa jih je uničila pretekla svetovna vojna. Obveščeni sporočajo, da bo avtor načrtov letos obiskal Bled in pomagati pri gradnji, — vsekakor samo z nasveti, saj bodo gradnja po-

verili domačim projektantom in domačemu gradbenemu podjetju.

Nekaj gospodarskih podjetij v neposredni bližini Blejskega jezera — žaga »Gorjana«, Lesno industrijski obrat in Avtopark — precej škoduje jezerski vodi s tem, da odvajajo v Milinščico razne odpadke kot olje in žaganje. Pozimi si je učinek ogledala posebna komisija in ugotovila, da so v vodi večje količine maščobe. Na sicer zamrznjenem jezeru so bile cele mlake, iz katerih so lahko zajemali olje kar z zajemalko.

Ljudski odbor mestne občine na Bledu je zato pozval omejenjenu podjetja, naj v določenem roku predložijo svoje načrte o tem, kako bi preprečili dotok nesnage v jezero. Čeprav to ne bi bilo zelo težko in bi bilo mogoče z nezamisljivimi sredstvi — n. pr. z dvema pretočnima greznicama s filtri, — se do ponedeljka niti eno od njih ni oglašilo. V ponedeljek pa je potekel rok, ki ga je določil LOMO.

#### LEP PROMENADNI KONCERT V RADOVLJICI

Godba na pihalu jeseniške »Svobode« je priredila v nede-

ljo, 29. marca popoldne promenaadni koncert pred osmovo šolo v Radovljici. Nastopilo je 35 godbenikov pod vodstvom dirigenta Rada Klečca. Program z umetniškimi, narodnimi in partizanskimi skladbami je izveden zelo skladno in ubrano. Godbeniki so zelo živahno odbravali številne občinstva.

Mestni občinski odbor je priredil godbenikom zakusko, na kar so šli v Lesce, kjer so priredili koncert v dvorani ob lepem udeležbi občinstva. Godba »Svobode« ima v programu promenadne koncerte tudi v Kranjski gori, Gozdu Martuljku in v Radovljici v mesecu maju ali pa v avgustu ob visoki letoviščarski sezoni. M. S.

### Iz tržiškega kota

#### PROTILETALSKA ZASČITA V TRŽISKI PREDILNICI

V nedeljo, 22. marca je polagala v tržiški bombazni predilnici in tkalnici 40 članic sanitetne ekipe protiletalske zaščite svoje zadljučne izpite. Čez teden so izpite polagale tudi članice kemične ekipe. Izpiti so zadovoljili predavatelje in

#### DROBNE NESREČE

Pri delu v gozdu je veja udarila po glavi Jožeta Krena iz Radovelj in mu zlomila lobanjo. Ignac Hribar iz Ihana se je s kolesom zaletel v avto in si poškodoval levo roko.

Delavca Otmara Jučiča iz Medvoda so napadli v gostilni in ga zabodli v desno stegno.

Pri delu je padel v kanal delavec Stefan Hotič iz Medvoda ter si zlomil levo stegno.

#### V »INDUPLATI« SO ODPRLI LASTNO TISKARNO

V Industriji platnenih izdelkov v Jaršah so se pripravljali na volitve novega delavskega sveta ves mesec. Imeli so predvolilne sestanke, na katerih so predlagali kandidate v nov DS. V petek so bile volitve, ki se jih je udeležilo nad 600 volilnih upravičencev.

V Induplati so imeli lani precej močno razgibano politično in društveno življenje. Začeli so z izdajanjem mesečnega glasila »Konopljanec«. Dozdaj je izšlo 7 števil tega lista, ki razpravlja predvsem o gospodarskih problemih in dogajanjih v podjetju. Prav tako so v tem mesecu odprli lastno tiskarno, kjer tiskajo laneno in pollaneno blago, in s tem povečali iz-

zpitno komisijo. Od vseh 60 tečajnic samo 3 niso opravile izpita in bodo morale ponavljati. Doselej so v okviru protiletalske zaščite položile izpit že vse članice ekipe VRV, 84 članice sanitetne in 41 članice kemične ekipe.

Delo protiletalske zaščite v tržiški predilnici in tkalnici je uspešno, za kar gre velika zasluga dobremu vodstvu, zlasti vodji sanitetne ekipe Francu Sajovicu in kemične ekipe Jožetu Laknerju. Predavatelj St. Živec, Julka Jelenova in Pavle Jerman zaslužijo vse priznanje.

#### TRŽIČO

Tržiška »Svoboda« je v nedeljo 29. marca gostovala v sindiklanem domu na Puterhofu in tam ponovila komedijo Draga Gervaisa »Za stanovanje gre«. Solidna uprizoritev je žela lep uspeh. Polna dvorana se je imenitno zabavala in igralce nagradila s prisrčnim odobravanjem.

#### TRŽISKI STRELCI

Prejšnji teden se je strelska družina državnega sekretariata za notranje zadeve odzvala povabilu tržiških strelcev in jih obiskala s 4 moškimi in 1 žensko ekipo. Tesen poraz tržičanov (2963 : 2577) je pokazal, da je bila vsa trema pred tekmovalcem odveč, saj so tekmovalci z najboljšim moštvom v republiki. Tekmovalci tržiškega strelskega društva »Štefe Kostja« so za 19. april povabljeni kot edina podeželska ekipa na patrolno tekmovalstvo za mesto Ljubljana v čast 1. maja.

Ves teden od 24. marca do 1. aprila so trajala v Tržiču mladinska tekmovalstva v streljanju z različno puško. Za zaprto strelišče v mladinskem domu in celotno organizacijo so poskrbeli mladinci — člani tržiškega strelskega društva. 1. aprila so razglasili izid. Najboljši tekmovalci so prejeli skromne a praktične nagrade.

btro svojih izdelkov. Vseled lanske letoletne suše se je pri njih pojavil precej problem: pomanjkanje lanu in konoplje, ki je doma skoraj ni dobili, dočim je uvoz iz surovine premajhen za njihovo proizvodnjo. Resno mislijo, v kolikor bi jih to motilo pri rednem delu, na delno preusmeritev na izdelavo bombaznih izdelkov.

#### USTANOVILI BODO VODNO SKUPNOST

Kamniška Bistrica je v svojem toku najbolj izkoriščen pritok Save. Razpolaga s 5472 KS in od tega je še neizkoriščenih 2902,5 KS. Na njej je 21 jezov in 84 vodnih naprav. Na obeh straneh so speljane mlinskece, ki dovajajo vodo na številne mlinske, žage in tovarniške obrate. Kljub vsemu pa doslej ni bilo organizacije, ki bi skrbelo za pravilno izkoriščanje reke, ki bi izvedla regulacijski načrt, skrbelo za vzdrževanje jezov in naprav, kar bo sedaj odpravljeno z ustanovitvijo vodne skupnosti. — preko 800.

#### GOSTOVANJE PREŠERNOV-CEV V KAMNIKU

V soboto zvečer je v domači polni veliki dvorani kulturnega doma »Podjetja Kamnik« nastopil moški pevski zbor »Francce Prešern« iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja z izbranim koncertnim programom. Občinstvo, ki je za zanimanjama sledilo programu, je bilo s koncertom nadvse zadovoljno in je nastopajočim nagradilo z obilnim aplavzom.

#### IZ DOMŽAL IN OKOLICE

V ponedeljek zvečer je v dvorani kino Domžale koncertirala Vilma Bukovčeva, operna pevka iz Ljubljane, in je ob delovanju dueta harmonik bratov Koscev zapela več opernih arij. Občinstvu je topel sopran Bukovčeve zelo ugajal; prav tako tudi izvajanje obeh harmonikarjev.

V Radomljah so martijive žene — tečajnice v nedeljo zaključile kuharski tečaj z razstavo svojih izdelkov. Razstavo je obiskalo rekordno število ljubiteljev — preko 800.

### Važno sporočilo TVD „Partizana“ Kranj

Z otvoritvijo nove modern telovadnice na I. gimnaziji v Kranju nam je omogočeno, da sprejemamo k vajah novo članstvo. Telovadnice vaje bodo odslej redno po sledečem urniku:

- V telovadnici II. gimnazije:**
- V ponedeljkih:**  
od 17. do 18. ure: ženska deca vaditelj Darinka Udrijeva  
od 18. do 19. ure: pionirke, vaditelj Darinka Kumarjeva  
od 19. do 20. ure: mladinke, vaditelj Ivanka Jelenčeva
- V torekih:**  
od 17. do 18. ure: moška deca, vaditelja Demšar in Plut  
od 18. do 19. ure: pionirji, vaditelj Bore Oražem
- V sredah:**  
od 19. do 21. ure: moška orodna telovadba, vad. M. Košar
- V četrtkih:**  
od 17. do 18. ure: ženska deca vaditelj Darinka Udrijeva  
od 18. do 19. ure: pionirke, vaditelj Darinka Kumarjeva  
od 19. do 20. ure: mladinke, v. ditelj Ivanka Jelenčeva
- V petkih:**  
od 17. do 18. ure: moška deca, vaditelja Demšar in Plut  
od 18. do 19. ure: pionirji, vaditelj Bore Oražem
- V telovadnici I. gimn. spodaj:**
- V ponedeljkih:**  
od 18. do 19. ure: mlajše mladinke, vaditelj Ana Ažmanova  
od 19.30 do 20.30: članice, vaditelj Ana Ažmanova
- V torekih:**  
od 19.30 do 20.30: mladinci, vaditelja Eržen in Pegam  
od 20. do 21. ure: člani, vaditelj Rudi Balderman
- V sredah:**  
od 16. do 17. ure: Glebani, vaditelj Hilda Elcarjeva  
od 18.30 do 20.: ženska orodna telovadba, vad. Ančka Majdičeva  
od 20. do 21. ure: starejše članice, vad. Ančka Majdičeva
- V četrtkih:**  
od 18. do 19. ure: mlajše mladinke, vaditelj Ana Ažmanova  
od 19.30 do 20.30: članice, vaditelj Ana Ažmanova
- V petkih:**  
od 19.30 do 20.30: mladinci, vaditelja Eržen in Pegam  
od 20. do 21. ure: člani, vaditelj Rudi Balderman
- V telovadnici I. gimn. zgoraj:**
- V ponedeljkih:**  
od 20. do 21. ure: ženska odbojka
- V torekih:**  
od 19.30 do 20.30: moška koša I.a; 20.30—21.30: moš. odbojka
- V četrtkih:**  
od 20. do 21. ure: ženska odbojka

### Novosti tombole gluhonemih

12. aprila bo igrano II. kolo 100.000 din. Novost je tudi v tem, da za je, tzv. radio-tombole. V II. premije igrajo vse tablice, kolu je nekaj novosti in sicer so uvedeni novi dobitek: trojke in četvorke, medtem ko petorke, dvojne petorke, tombole in premije ostanejo. Število dobitekov je povečano od 30.000 na 50.000 in je sedaj njihova skupna vrednost 8.400.000 din, korist Zveze gluhonemih Jugoslavije, ki se bo razdelila 1.118 v slavje. Kdor kupi tombole skupni vrednosti 3.600.000 din. tablice, podpre torej s tem tuzina prvih treh premij je ti to človekoljubno ustanovo.

## Tudi to je za vas

#### DEŽURNA SLUŽBA

Zdravniška dežurna služba za Kranj in okolice je vsako noč od 20. ure zvečer do ponedeljka do 6. ure zjutraj. Za državne praznike in vse ostale proste dneve je dežurna nočna služba urejena kot ob nedeljah. V nužnih primerih kličite Spl. ambulanto, Poljska pot 8, tel. št. 218. Opozorjamo, da je ob delavnih zdravniška služba ves dan od 6. ure zjutraj do 7. ure zvečer istotam: na Spl. ambulanti (Poljska pot, bivaša »Obuteva«, tel. 218. V nužnih primerih se preko dneva obračajte ravnotako na št. 218. Ambulante sprejemajo v dnevnih in nočnih službi vse bolnike in ne samo zavarovance za socialno zavarovanje.

Dežurno zdravniško službo na območju Ljudskega odbora mestne občine Jesenice ima od 3. do 10. aprila dr. Milan Ceh. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike z težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

#### GLEDALISCE

**Prešernovo gledališče - Kranj:**  
Torek, 7. aprila ob 20. uri: Maksim Goriki, »Na dnuc«. Red B in Izven.  
Sobota, 11. aprila ob 20. uri: Drago Gervais, »Za stanovanje gre«. Red A in Izven.  
Nedelja, 12. aprila ob 16. uri: Maksim Goriki, »Na dnuc«. — Izven.  
**Gledališče »Svoboda« Strazišče**  
Ponedeljek, 6. aprila ob 20. uri: M. Držić, »Dundo Marojec«.  
Sreda, 8. aprila ob 20. uri: M. Držić, »Dundo Marojec«.  
Nedelja, 12. aprila ob 15. uri: M. Držić, »Dundo Marojec«.

#### KINO

Domžale: 8. in 9. francoski film »Umor v pariški četrti«; 10. do 12. avstrij. film »Dvorani svetnik Gejger«.  
Mestni kino Kamnik: do 5. angl. film »Carobna temnica«; 6. in 9. franc. film »Parada izgubljenega časa«; 10. do 14. amer. film »Postaja Union«.

Mestni kino »Storžič«, Kranj: do 5. ameriški film »Hiša na 92. cesti«; 2. do 4. ob 16. uri na sporedu amer. bavni film »Zlomljena puščica« (mladinci ga priporočamo). V nedeljo popoldne matineji: ob 8.30 uri »Hiša na 92. cesti«, ob 10. uri »Zlomljena puščica«. 6. in 7. angleški film »Noro srce« s tednikom »Odhod maršala Tita v Veliko Britanijo«. 8. do 12. angl. film »Pekel je razprodan«.

Mestni kino »Svoboda«, Strazišče: 2. do 5. angleški barvni film »Zlomljena puščica«. — Predstave v četrtki in petek ob 19. uri, sobota ob 17. in 19. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. V soboto samo ob 21. uri je na sporedu film »Hiša na 92. cesti«. V nedeljo dopoldne ob 10. uri matineja »Hiša na 92. cesti«.

Mestni kino »Zadružnik« na Primskovem: Zaprto.

Mestni kino Javornik - Koroška Bela: 3. do 5. aprila ameriški film »Zaklad Siera Madres«. Predstave: v petek ob 19. uri, v soboto in nedeljo ob 17. in 19. uri. V nedeljo dopoldne matineja istega filma. Vstopnina 10 din.

Mestni kino Radio, Jesenice: 4. do 7. amer. film »Velika reka«. Predstave v delavnih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo dopoldne matineja istega filma. Vstopnina 10 din. — 8. aprila franc. film »Praznički«; 9. do 13. aprila angl. barvni film »Knji-ga o džungli«. Predstave tega filma vsak dan ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo dopoldne matineja istega filma. Vstopnina 10 din.

Mestni kino Plavž, Jesenice: 4. in 5. aprila avstrijski film »Potepuh«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo dopoldne matineja istega filma. Vstopnina 10 din. 7. aprila francoski film »Praznički«; 8. aprila amer. film »Velika reka«; 9. do 12. aprila ameriški barvni film »Trije mušketirji«. Predstave v delavnih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo dopoldne matineja istega filma. Vstopnina 10 din.

#### OBJAVA

Planinsko društvo v Kranju obvešča svoje člane, da bo vzpostavljen redni avtobusni promet na progi Kranj-Cerklje vsako soboto ob 4. uri popoldne, s povratkom v nedeljo ob 7. uri zvečer iz Cerkelj-Sangrada. — Prijave sprejema planinska pisarna do sobote ob desetih.

#### MALI OGLASI

V Kranju prodam lepo mlado ovco. Naslov v upravi lista. Prodajna stavba parcela 1000 kv. metrov (sadni vrt) na Genzjakem (Otoče). Naslov v upravi lista.

Prodajna dva globoka otroška vozička, eden za dvojčke. — Božič Anton, Zlato polje, blok LOMO.

Prodajna dva »Zephire« pečli po ugodni ceni. Društvo »Partizanc«, Medvode.

Najve na kranjskem polju (Brezje) oddam v najem. Naslov v upravi lista. Potrebujemo večje število gostinskih pomožnih moči za sobote, nedelje in praznike. Zaposleni bodo pri strežbi, v kuhinji in kot točilni. Plača dobra. Sposobne moči naj se javijo v hotelu »Evropa«, kjer dobe tudi vsa potrebna navodila. — Planinsko društvo Kranj

#### PREKLIČ

Podpisana, mala posestnica in cerkvnica farne cerkve v Poljanah, preklicujem izjavo, ki sem jo dala na Okrožnem sodišču v Ljubljani, dne 4. III. ob priliki razprave proti obtožencem Jerji Mrakovji, Francu Jelovčanu, Antonu Krajniku in ostalim o svojem sinu Francu Tavčarju, poštneju uslužbenec pri krajevni pošti v Poljanah, da je duševno omejen, in ni odgovoren za svoje izjave, ki jih je podal na Okrožnem sodišču.

Ivana Tavčarjeva, Poljane

ŠTEV. 14 — LETO VI.

Kranj dne 4. aprila 1953

Ureja uredniški odbor. — Odg. ured. Slavko Beznik. — Uredništvo in uprava: Kranj, Savski breg št. 2; telefon 475; tekoči račun pri Nar. banki Kranj-okol. 624 - »T« - 127

Izhaja vsako soboto

Letna naročnina 400 din  
Polletna > 200 din  
Četrletna > 100 din  
Mesečna > 35 din  
Posamezna številka 8 din

V začetku maja bo izšla enajsta izpopolnjena in pomnožena izdaja knjige

### FELICITA KALINŠEK: SLOVENSKA KUHARICA

Deseta izdaja tega priljubljenega gospodinjkega priročnika je bila v glavnem razprodana že v dveh mesecih, kar je najboljšo priporočilo za to najboljšo in najobširnejšo slovensko knjigo o kuhanju.

Nova izdaja bo ustrezala vsem dejanskim potrebam, pa naj gre za pripravo preprostih, a okusnih jedi v družini ali za jedilnike v hotelih z domačimi in inozemskimi gosti. Vsaki že izurjeni kuharici in gospodinji bo dragocena svetovalka, začetnicam pa nepogrešljiv in zanesljiv učbenik za strokovno izobrazbo. — Ker je pričakovati, da bo tudi nova, 11. izdaja, kmalu razprodana, je prav, da si jo zagotovite z naročilom vnaprej.

Cena v platno vezani knjigi je din 900.—. Zunanji naročniki doplačajo še 30.— din za poštnino. Prednaročnikom nudimo ugodnost plačila v dveh obrokih. Prvi obrok zapade v plačilo ob oddaji naročila, z nakazilom druge polovice kupnine z dodatkom za poštnino jim je knjiga zagotovljena in jo prejmejo takoj po izidu. S plačilom v naprej si prihranite višje stroške za pošiljatev s povzetjem. Denar nakažite na naš tekoči račun pri Narodni banki FLRJ - podružnica za Slovenijo - št. 604-T-68. Navedite na zadnji strani položnice — ki jo dobite pri vsakem poštneju uradu — da se nanaša plačilo na 11. izdajo »Slovenske kuharice«.

SLOVENSKI KNJIŽNI ZAVOD - LJUBLJANA  
Poštni predal 163

#### 12 MILIJONOV DINARJEV

BO IZZEBANIH 12. APRILA T.L. V II. KOLU

### TOMBOLE GLUHNEMIH JUGOSLAVIJE (RADIO TOMBOLE)

TABLICA STANE SAMO 20.— DIN. DOBITE JIH PRI VSEH ZASTOPNIKIH JUGOSLOVANSKE LOTERIJE  
NOVOSTI: VSE TABLICE NE GLEDE NA IZZEBANE DOBITKE IGRAJO ZA TOMBOLSKO PREMIJE